

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek
Yıl:16 Sayı:399

İŞÇİNİN SESİ

Gün örgütlenme ve
hazırlık günüdür!
23 Temmuz 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

"Memur" emekçilerin sokağa dökülmeleri, demokrasi mücadelesinde yeni kabarmaların müjdecisidir. Tüm ezilenler:

SESİNİZİ DAHA DA YÜKSELTİN!

Burjuvaziden hesap soracak, Türkiye'yi sömürüsüz, savaşsız dünyaya yöneltip yönetebilecek tek bir sınıf vardır: Türkiye işçi sınıfı! Tüm ezilenler, işçi sınıfının ardına dizilin! Sesinizi tüm ülkede, yüzbinlerle, milyonlarla yükseltin!

İşçilerin yığınsal grev ve protestolarının üstüne, bir de, devlet örgütünün merkezi ve yerel organlarında, "devlet yapısının temelinde" çalışan onbinlerce "memur" emekçinin eyleme geçmesi, burjuvaziyi derinden yaraladı. Onun her gün tekrar tekrar "öldüğünü"(!) ilan ettiği Marksizmin *canlı* ve dipdiri olduğunun kanıtı oldu.

Lenin, "Plehanof ve Vasilyef" başlıklı bir yazısında, "devrim, ancak büyük ekonomik gereksinimlerin harekete geçirdiği yığınlarca yapılabilir" diyordu. İşte, yüzde 25 ücret zammına karşı patlayan yığınsal "memur" eylemleri, Türkiye'de devrimin gerçekten "kapı dibinden" baktığının küçük bir işareti oldu. Sınıf mücadelesi bir kez daha Marksizm-Leninizmi doğruladı.

"Memur" zinciri kopardı!

Burjuva gazeteler, yükselen protestoları "acı zam memuru sokağa döktü, eylemler yayılıyor", "memur isyanda", "memurlar Babıali'yi bastı", "memur dalga dalga", vb. başlıklarla verdiler. Eylemler, birkaç gün içinde *coğrafi olarak* İstanbul'u, İzmir'i, Ankara'sı, İzmit'i, Gaziantep'i, Kütahya'sı, Bandırma'sı, Mersin'i başta olmak üzere birçok il ve ilçeye, *meslek sektörü* olarak, sağlık, yerel yönetimler, sosyal güvenlik, defterdarlık, savcı ve yargıçlık, "sözleşmeli"ler, eğitim gibi sektörlere, *eylem biçimleri* olarak da, işe geç gelme, yemek boykotu, kısa süreli toplu işbırakma, işi yavaşlatma, bordro yakma, yasadışı-yasal gösteri, miting, caddeleri işgal ve trafiği kapatma gibi yığınsal eylemlere büyüdü.

"Memur" gösterilerinde atılan "işçi-memur elele genel greve", "yönetimde söz ve karar sahibi olmak istiyoruz" gibi sloganlar, kamu çalışanlarının, endüstri işçisinin ülke çapında sürdürdüğü demokrasi mücadelesiyle olan bağını, "sendika hakkımız söke söke alırız", "birleşelim, örgütlenelim" gibi sloganlar ve memur temsilcilerinin "yüzde 25 zam, dövüş teklifi, kavga teklifidir, kabul ediyoruz" biçimindeki sözleri ise, örgütlenme ve tam sendikal haklar uğruna mücadele kararlılığını yansıttı. Haftalık çalışma süresinin kısaltılması istemi de yükseltildi.

Kamu emekçilerinin gösterileri, onları dağıtmaya gelen polisi bile etkilerken, piyango reklamlarıyla "umut" pazarlamanın ustası olan burjuva basın, "umutsuzluğun getirdiği öfke" gibi başlıklar atarak, "memurları" yığınsal-militan eylemlerde umut olmadığına ikna etmeye çabalıyor. Ama aslında tam tersine, "memurlar", umudu piyango kültüründe *değil* işçi sınıfının açtığı yığınsal-militan mücadele kapısından ilerlemede *gördükleri için,* böyle eylemlere girişiyorlar.

TİSK, MESS gibi işveren örgütleri, tam da bu nedenle, "vali bile işçiden az para alıyor" gibi sözlerle, memurların öfkesini işçiye yöneltme "taktiği" uyguluyor. Ankara valisi, derebeyi edasıyla, miting yapmak isteyen memurları "affetmem" diye ahkam kesiyor. Başbakan Akbulut'un demeci ise en güzelidir:

"Memurların yürüyüş yapmalarının mevzuatımıza göre mümkün olmadığı bilinmektedir. Memurların böyle bir hareketi de yoktur. Bazı gazeteler işçilerin yapmış olduğu yürüyüşleri memurlara maletmekte ve abartmaktadırlar. Bunu yapmamalıdırlar. Bunun Türkiye'ye yararı yoktur." (*Milliyet*, 14 Temmuz 1990)

Akbulut'un sözleri, (yasalar kısıtladı diye emekçiler eyleme geçemezmiş gibi) çaresizlik içinde olayı örtbas etmeye dönüktür. Bunun yanında, işçi-"memur" ayrımının yapaylığını, bu konuda kendi sahte karlıklarını sergiliyor. Burjuvazi, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklar söz konusu oldu mu kamu çalışanlarının "memur" olduğunu, yığınsal-militan eylem yapıldığında ise, onların "memur" değil işçi olduğunu ileri sürüyor. Oysa, ister "memur" ister "sözleşmeli" densin, kamu çalışanlarının büyük bölümü *işçidirler.*

Sömürü peşin, haklar ya yok, ya taksitle!

Son "memur" zamlarıyla birlikte, SSK prim tavanı yükseltildi. Yani, işçi ücretinden yapılan SSK kesintisinin miktarı, işçinin cebine giren net ücret 58 bin lira azaldı. Bu, işçinin öfkesini daha da artıracaktır.

İşçiler, burunlarından soluyorlar. Derby, Yeni Çeltek örneklerindeki türden yığınsal işten çıkarmalar yoğunlaştı. Tekstilde de kriz yaygınlaşıyor. Çok sayıda işyerinde işten çıkarmalara gidiliyor.

Laspetkim-İş olsun, Petrol-İş olsun, "devrimcilikte" mangalda kül bırakmayan sendika yöneticilerinin son işten çıkarmalar karşısında, "işten çıkartılanlar gençtiler, ellerine para geçmeyecek" ya da, "gönüllü olanları ya da emekliliği gelenleri çıkarın" gibisinden "demeçli" eylem(!) yapmayı yeterli görmeleri, işçileri daha da kızdırıyor.

Hele Yeni Çeltek'te sendika yönetiminin duyarsızlığı olur şey değildir. Patron, hem kazada ölene tazminat vermemek için bin dereden su getiriyor, hem işçiyi işten çıkartıyor, hem de tazminatını "taksitle" (o da belki) ödeyecekmiş! Maden işçilerinin Yeni Çeltek'le dayanışmasını örgütlemesi gereken sendika yönetimi ise "arazi" olmuştur.

Burjuvazinin işi böyledir: Sömürü peşin, haklar yok, ya da hem iskontolu(!), hem de taksitle! Zorunlu tasarruf kesintisinin faiz ödemelerinde de aynı numara var! Türk Metal'le görüşmeye oturan MESS'te de aynı numara var: "İşçiyi düşündükleri için"(!) ücret zamları 6 aylık dilimlerle yapılsın istiyorlarmış. Komünistlerin bunlara karşı daha iyi önerisi var: Bütün primleri, kesintileri, vb. *işveren ve devlet* karşılasın. Sözleşmeler 1 yıllık olsun, ücretler haftalık ödensin!

İktidarın son numarası, Çelik-İş'in işkolunda %10'un altına düştüğünü ilan etmesi oldu. Karabük ve İsdemir'de demir-çelik işçilerine haklı olarak öfkelendiren, yürüyüş yapmaya yönelten bu girişimin ardında, Çelik-İş'in DYP'li yöneticilerini "cezalandırmak", Hak-İş'e bağlı Özdemir-İş'in elini güçlendirmek gibi hesaplar olabilir. Gerekçesi ne olursa olsun, bu örnekte de olduğu gibi, burjuvazinin, bağımsız sendikaların üyesi olan işçileri, işkolu istatistiklerinde tahrifat yapıp sendikasız yetkisiz bırakarak *sendikasızlaştırma* girişimi, işçi sınıfımızın işkolunda tek, güçlü sendika, ülke çapında büyük konfederasyon isteminin ne kadar yerinde olduğunu bir kez daha kanıtlıyor.

İçeride yönetemiyor dışarıda av peşinde!

Son gelişmeler, burjuvazinin sinirlerini o kadar bozdu ve öyle telaşlandırdı ki, "sol"(!) demagojiye hız verdiler. Demirel, "zümre tahakkümü"nden söz ediyor, "rejime demokrasi diyenin alnını karışlarım" diyor. Hele SHP lideri İnönü, ANAP iktidarının anayasayı çiğnemesine karşı kendilerinin yetersiz kaldığını itiraf ettiği gibi, "bunlara karşı yapılacak şey ayaklanmadır" dedi. Sonra çok ileri gittiğini anlayıp, "iktidarın halkı kızdırmaması lazım" diye düzeltti.

SHP de, Özal da "Kürtçe yasağının kalkması" konusunda hemfikirmişler. Bir koşulla: Çocuk Kürtçeyi annesinin dışında herhangi bir yerden öğrenemeyecek! Sömürge valiliğinin bu yasağın *zaten uygulanamadığından* söz etmesi bir yana, burjuvazi, Kürtçe konusunu referandumla "Türk halkına" sorma(!), bu yoldan şovenizmi kurumsallaştırma, kendi Kürt düşmanlığını Türk emekçisine bulaştırma derdindedir. Sovyetler'den gelecek "mücadeleci" Meşket Türklerini, Kürtlere karşı Urfa Ceylanpınar bölgesine yerleştirme kararı, bunun içindedir. Yutturamazlar! Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını, ayrılma hakkı dahil, tanımayan demokrat bile değildir. Türkiye işçi sınıfı, tek demokrat sınıftır ve Kürt halkının yanındadır.

Bu arada, dış ilişkiler, eskisi gibi kördüğümdür. Suriye'yle su tartışması, Suriye suyu kesince, Asi ırmağını da içine aldı. Orta Asya Türk Ortak Pazarı görüşüne burjuvazi çok iştahlı bakıyor. ABD'nin Yunanistan'daki üsleri güvenceye alırken Yunan burjuvazisine verdiği ödünler TC'yi öfkelendirdi. Ege'de hava sahası tartışması yeniden alevlendi. Türkiye, ABD'nin bu tutumuna Kıbrıs'ta Maraş bölgesine, TC askerinin çekilip "KKTC Güvenlik Kuvvetleri"nin gireceği haberini yayarak yanıt verdi.

Bu gelişmeler, "Türkiye'nin ihracat şansının azaldığı, dışarıyı tutturamayan firmaların içeriye yöneldikleri" haberleriyle birlikte, emperyalistleşememe sancısının ne kadar derinleştiğinin yansıması oluyor. Hac sırasında yüzlerce yurttaşın ölmesi, binlerce hacıya ait milyarlarca liranın din, şeriat ve tarikatlar arası çatışma görüntüsü altında gaspedilmesi, inanmış insanların soyulup soğana çevrilmesi karşısında hükümetin ağzını *açamaması*, Arap hükümetlerini "gücendirmeme" ve pazar yitirmeme güdüsüyle bağlıdır.

Hacdaki olaylar, birşeyi daha su yüzüne çıkardı: Hem, "diyanet holding" denebilecek "devlet sektörü", hem de gerici tarikatların "özel sektörü",dindarların hacca gidişini, bir inanç konusu olarak *değil*, "yüz milyarlık *hac pazarı*" olarak görüyorlar. Finans-kapitalin dine "modern" bakışının bir yönü de budur. Mali sermaye açısından din artık kârlı bir yatırım alanı olmuştur. Küçük din bezirganlarına bırakılamaz.

Son olarak, devlet bakanı Işın Çelebi'nin bir sözüne takıldık. Çelebi, "Türkiye'yi ancak biz yönetebiliriz" diye buyurmuş. Gericisi ve liberaliyle burjuvazinin ülkeyi nasıl yönettiği ortadadır. Burjuvazi, kendi devletini bile yönetmekten acizdir. Üstelik onun gücü, provokasyona getirilip intihar uçuşuna sürüklenmiş devrimci gençleri evlerde sıkıştırıp kahpece kurşunlamaya yeter. Bunların hesabını soracak, Türkiye'yi sömürüsüz, savaşsız bir dünyaya yöneltip yönetebilecek tek bir sınıf vardır: Türkiye işçi sınıfı!

Tüm ezilenler, işçi sınıfının ardına dizilin! Sesinizi tüm ülkede, yüzbinlerle, milyonlarla yükseltin!

Salih Can

28.Kongre'de *perestroykacılar* egemenliği ellerine geçirdiler

SBKP 28.K ngr 'si yapıldı

2 Temmuz'da başlayan SBKP 28.Kongre'si, temmuzun ikinci haftasında sona erdi. Kongrenin ilk günlerinde Gorbaçof, komünizme bağlı delegelerden, bu arada çeşitli Gorbaçof karşıtlarından yoğun eleştiriler aldı. Ancak, tüzük komisyonu başkanlığı için yapılan ve Gorbaçof'un seçildiği oylama, kongrenin ne yönde gelişeceğinin de bir göstergesi oldu.

Parti tüzüğünün değiştirildiği kongrede, "İnsancıl, Demokratik Sosyalizme Doğru" başlıklı bir karar tasarısıyla, parti görevleri, askeri siyaset, milliyetler siyaseti, basın gibi konularda çeşitli karar tasarıları kabul edildi. Kararlara göre, SBKP "komünist perspektife ve sosyalist seçime bağlı, aynı görüşte insanların gönüllü birliği" olarak tanımlandı. Partinin toplumsal temelinin, "işçi sınıfı, köylülük, aydınlar ve öteki toplumsal katmanlar" olduğu görüşü benimsendi.

Pazar ekonomisine geçiş başta olmak üzere, *perestroyka*cı karşıdevrimcilerin görüşlerinin hakim olduğu kararlar, parti üyelerinin parti içinde "iç disiplini olmayacak"(?) biçimde "platform"larda birleşebilmelerini, "Marks, Engels ve Lenin'in mirasının" bu temelde "yaratıcı geliştirilmesi"ni öngörüyor.

Kongre Gorbaçof'u genel sekreterliğe getirirken, genel sekreter yardımcılığına aday olan Ligaçef seçilemedi. Merkez komitesi için seçime gidileceği sırada Yeltsin ve bazı Demokratik Platformcu liderler partiden ayrıldıklarını duyurdular. Yeni MK, Abalkin gibi tanınmış karşıdevrimcileri içeriyor. Politbüro'da ise, 15 cumhuriyetin KP yöneticileri artı Gorbaçofçu olarak bilinen 10 MK üyesi var.

SBKP Kongresi'nin tüm belgeleri elimize geçtikten sonra, konuyu gelecek sayılarımızda ayrıntılı ele alacağız.

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. □ Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England □ Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) □ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Gün olmuyor ki, hareketsiz geçsin

Merhaba yoldaşlar,
Ülkemizde kavga kızışıyor. Yürüttüğümüz kavgada, her eylemimiz yeni insanları saflarımıza çekiyor.

Bununla birlikte kavganın sıcaklığı kimi "geçici yol arkadaşlarını" bunaltıyor. Onları, yuvanın, ana-babanın, yarin sıcaklığına itiyor. Pratik öğretiyor yoldaşlar. Biz de komünist gençler olarak, eylemlerimizde kiminle nereye kadar gideceğimizi çok iyi öğreniyoruz.

Yoldaşlar, 15-16 Haziran eylemimiz, kavganın sıcaklığından bunalan bir insanın bizi tam eylem günü satması yüzünden gecikmeyle gerçekleşti. Örgütü bırakanın sekreter olmasının fazla bir önemi yoktu. Ama tam eylemin yapılacağı gün istifa kararını açıklaması eylemimizi baltaladı. Biz yine de eylemi yapmaya karar vermiştik. Ancak partinin başlangıçta "kesinlikle yapılmayacak" direktifi vermesi nedeniyle eylemi durdurduk. Sonra, partinin yapın demesi üzerine 19 Haziran'da yaptık.

"Yaşasın 15-16 Haziran direnişi - Devrimci Gençliğin Sesi" yazılı pankartı, İ.Ü. merkez binasına öğle saatlerinde astık. Devrimci Gençliğin Sesi gurubu şu sloganları attı:

"Yaşasın 15-16 Haziran direnişi"

"Ya devrim ya ölüm"

"Demokrasi için tek yol devrim"

"Yolumuz işçi sınıfının devrim yoludur."

Okulumuzun polis işgali altında olmasına rağmen, eylemimiz, öğrenci gençliğin ve diğer solların da ilgisini çekti. Diğer sollardan güvendiğimiz arkadaşlara eylemin olacağını daha önceden bildirmiştik. Onlar da bizi, çevremizde bulunarak ve alkışlayarak desteklediler. Bunun karşılıklı olduğunu belirtelim. Sol, devrimci cephede gördüğümüz hareketler de –işgal nedeniyle şimdilerde pek olmuyor ama – yapacağı eylemi, Devrimci Gençliğin Sesi'ne söyleyerek destek istiyor. Merkez binada daha çok Dev-Sol ve TKP'nin eylemleri ses getiriyor. Dev-Yol, TBKP'den doğan boşluğu doldurmaya çalıştığından sadece seçimlerde var. Eylemlerde yok.

İkinci olarak, katıldığımız İzmit mitinginden ve mitingde karşılaştığımız bir tutumdan söz etmek istiyorum. Bilindiği gibi, 23 Haziran'da İzmit'te bir işçi mitingi vardı ve mitinge biz de katıldık. Bizler, "Yükselt İşçinin Sesini" pankartıyla yürüyüşe geçtikten bir süre sonra hain sendikacılardan birkaçı, ısrarla pankartı indirmemizi veya pankartla birlikte kortejin gerisine gitmemizi söyledi. Önce yoldaşlar pankartı indirdi. Bir süre pankartsız yürüdük. Fakat sonra başka örgütlerin de pankartı var ve onlarınki açık. Bizden korktukları için olacak, sadece bizimki indirtilmeye çalışılıyordu. Bir yoldaşla birlikte pankartımızı tekrar açtık. Yine aynı terane!

Miting meydanında ise pankartımızı sürekli açık tuttuk.

Mitingin en güzel yanı ise İstiklal Marşı'nı söyletmeyişimizdi. İstiklal Marşına karşı hep birlikte "1 Mayıs"ı söyledik. Onlar da İstiklal Marşı'na işçilerin katılmadığını görünce teybi kapatmak zorunda kaldılar.

Üçüncü anlatmak istediğim konu ise İnanç yoldaşımızın anısına yaptığımız eylem. 27 Haziran'da, İ.Ü. merkez binada ve Çapa Tıp'ta İnanç yoldaşımızla ilgili afişleme yaptık. Ağustos'ta değil de şimdi yapmamızın nedeni o tarihte okulların kapalı olması. İnanç yoldaşla ilgili eylemlerimizde karşı-devrimci TBKP'lilerin katilliklerini, ihanetlerini açıkça yazmamıza ve söylememize rağmen onlardan en küçük bir ses çıkmadı. Zaten onlarda onur olmadığını biliyorduk.

Yoldaşlar, Türkiye, devrimci durumun eşiğinde günler yaşıyor. Gün olmuyor ki hareketsiz geçsin. Siz haklı olarak herşeyi öğrenmek istiyorsunuz. Ama bizim gençlikteki yoldaşların, akşam yorgunluğuyla herşeyi yazması pek mümkün olmuyor. Benim yazdıklarım da 10 günlük sürecin yalnızca bir parçası. Örneğin Dev-Yol, Dev-Sol kavgasına ve bizim tutumuza değinemedim.

Selam olsun kavgayı yürütenlere!

Selam olsun *İşçinin Sesi*'ne!

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

T.Bilir, İstanbul

İSD İzmir şubesinin yayınladığı ve haziran sonunda İzmir'de önemli fabrika ve sokaklarda 5 bin adet dağıtılan bildiriyi yayınlıyoruz:

ASGARİ ÜCRET NET 1,800,000 TL OLMALIDIR

Asgari ücret, 4 kişilik bir ailenin insanca yaşaması için gerekli tüm ihtiyaçlarının parasal karşılığı olmalıdır. Vasıfsız diye adlandırılan işçiler bu haktan yoksun bırakılamaz. Aksi halde işçinin bedensel ve ruhsal iyilik halinden, sağlıklı yaşamasından söz edilemez.

İşçi Sağlığı ve Meslek Hastalıkları Derneği, İLO, DİE, basın ve bölgemizdeki değişik kurum ve kuruluşlardan edindiği veriler ve araştırmalar sonucunda 1990 yılının 2. dönemi için asgari ücretin 1,800,000 TL olması gerektiğini tespit etmiştir.

Normal bir işte günlük tüketilen enerji için 3,500 kalori gerekmektedir. Ülkemizde aile yapısı 4 kişiden başlayıp genellikle kadınlar çalışmaz vaya çalıştırılmaz. Çalışan işçi, eşinin, çocuklarının, hatta anne ve babasının geçimini sağlamak durumundadır. işçilerin yüzde 90'ı kirada oturmaktadır. 4 kişilik ailenin giderleri olan mutfak, kira, ısınma, elektrik, su, sağlık, temizlik, okul, giysi, haberleşme, yenilenmesi gereken eşya masrafı, eğlence, dinlenme, çocuk masrafları, gazete, kitap, konut edinme giderleri vb. giderler dikkate alınmak zorundadır. Bunlardan biri karşılanmasın denilemez.

İnsanca, insani koşullarda yaşamak herkesin insan olmaktan kaynaklanan hakkıdır. Bu hak bordroya mahkum edilen çalışanlara çok görülemez. Çünkü konutları, yolları, köprüleri yapan, giysileri, ayakkabıları üreten, üzümü, pamuğu ekip biçen, hayatı yaşanır kılan işçilerdir. Öyle ise ailece çocukları ile birlikte insanca yaşama hakkı işçi sınıfına çok görülemez.

İşçiler, ücretlerinden sürekli artan miktarda yapılan peşin kesintiler ile yoğun bir sömürü altında tutulmaktadırlar. Çalışanlar toplu taşıma, su, temizlik, sağlık, eğitim hizmetleri, kültür ve sanattan ücretsiz yarlanmalıdır. Zira bu hizmetlerin karşılığını işçiler ücretlerinden peşin olarak kesilen vergi ve diğer kesintiler ile ödemektedirler.

İşçi sağlığı, işçinin bedensel ve ruhsal iyilik hali için işyeri ortamından kaynaklanan risklerin ortadan kaldırılması kadar, alacağı ücret de önemlidir. Bu ücret bugün için, 1,800,000 TL'den aşağı olmamalıdır.

Asgari ücret altı ayda bir enflasyona göre yeniden düzenlenmelidir...

İşçi sağlığı işyerinde korunmalıdır...

Bölgemizde meslek hastalıkları hastahanesi kurulmalıdır...

Sosyal Sigortalar Kurumu işçilerin denetiminde, çalışanların yönetiminde olmalıdır.

İşçi Sağlığı ve Meslek Hastalıkları Derneği
İzmir Şubesi

İSD İzmir şubesinin bildirisi coşkuyla okundu

Değerli yoldaşlar,
28 Haziran Cuma günü, İzmir Kemeraltı'ndan geçerken bir raslantı sonucu gördüğüm ve çok heyecanlandığım bir olayı anlatacağım. 10 yıllık aradan sonra Izmir'de ilk kez sokak ortasında bildiri dağıtıldığını gördüm. Bildiriyi dağıtanlar ise İşçi Sağlığı Derneği'nden arkadaşlardı.

"Asgari ücret net 1,800,000 TL olmalıdır" başlıklı bildiri, gözleyebildiğim kadarıyla gerçekten ilgiyle karşılanıyordu. Birçok insan bildiriyi ya orada okuyor ya da yolda veya evinde okumak üzere katlayıp cebine koyuyordu. Kendi aralarında bildiride çok iyi şeylerin yazdığını söylüyorlardı. Bildirileri dağıtan arkadaşlardan biriyle kısa bir sohbet yaptım. 5000 bildiri bastırdıklarını, bildirilerin hızla tükendiğini, az sayıda kalan bildiriyi de ertesi gün Sümerbank fabrikasında dağıtacaklarını söylediler. Sonradan duyduğuma göre Sümerbank'ta da bildiriler çok iyi gitmiş. Hatta işçiler kahvede bildiri dağıtanlara çay söylemişler ve bir tek bildiri bile yerlere atılmamış.

Bütün bunlar, işçilerin emekçilerin sorunlarına sahip çıkıp, çözüm yolları güzelce anlatıldığında onların kalbinin rahatça kazanılabileceğini gösteriyor. Böyle devam edildiğinde onların açık desteğini kazanamamak için hiçbir neden yoktur.

S.T., İzmir

Yürü arkadaş!

Suçu nedir diye sormayın sakın
Korkmadan yumruğu beynine çakın
Yıkın bu düzeni yeniye bakın
Hıncınla bizimle yürü arkadaş

Çığ gibi büyüyor TKP bakın
İşçi, öğrenci hep akın akın
Yürüyor yoldaşım ön safta bakın
Hıncınla bizimle yürü arkadaş

Çağdaş Yılmaz

Her özveri parti için
Her olanak MK için

Yoldaşlar,
Merkez Komitesi Sekreterliği (MKS), partimizin bugün ulaştığı gelişme düzeyini ve ihtiyaçlarını daha iyi yansıtabilmesi için yeni bir rapor düzeni hazırladı.

I.Leninciler Konferası'nın (1980) kabul ettiği rapor düzeni, 1988 Mayıs MK Plenumu'na kadar yürürlükte kaldı. 1988 Mayıs MK Plenumu partinin gelişimini ve ihtiyaçlarını daha iyi yansıtan yeni bir rapor düzeni kabul etti.

Geçtiğimiz günlerde toplanan TKP Merkez Komitesi, MKS'ye partinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun yeni bir rapor düzeni hazırlama görevi verdi. MKS, MK'nın direktifi doğrultusunda yeni rapor düzenini hazırladı.

MKS'nin yönlendirme ve denetleme görevini düzgün olarak yerine getirebilmesi, asıl olarak bilgilerin MKS'ye düzgün, düzenli aralarla ve eksiksiz olarak iletilmesiyle mümkündür.

MKS, yeni rapor düzeninin yayınlanmasıyla birlikte, parti örgütlerine, raporlarını düzgün, gecikmesiz, eksizsiz ve yeni rapor düzenine uygun olarak hazırlamaları direktifini verir.

Gazetemizin bu sayısında, yeni rapor düzeniyle birlikte, Mayıs 1988 MK Plenumu'nda kabul edilen rapor düzenini de yayınlıyoruz.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi Sekreterliği

YENİ RAPOR DÜZENİ

1. Örgüt raporu

1.1. Ayrıntılı örgüt şeması.
(Sempatizanlarla ilişkileri ve işbölümünde her birime düşen görevleri de içermeli.)
1.2. Üye sayısı.
1.3. Üye bileşimi (işçi, öğrenci, kadın vb.)
1.4. Son rapordan bu yana kazanılan üyelerin,
— adları,
— ne zaman kazanıldıkları,
— köken ve cinsiyetleri.
1.5. Son rapordan bu yana kaybedilen üye varsa,
— adı,
— köken ve cinsiyeti,
— hangi birimden olduğu,
— nedenleri.
1.6. Son rapordan bu yana örgüt şemasındaki değişiklikler ve nedenleri.
1.7. İlişki yürütülen sempatizanların,
— adları,
— düzenli görüşülenleri,
— arasıra görüşülenleri,
— çalışma alanları (semt, fabrika, okul),
— varsa somut görevleri.
1.8. Parti hücreleri
— düzenli toplanıyorlar mı?
— toplantılarını aksatıyorlarsa nedenleri
— genel olarak nasıl bir gündemle toplanıyorlar?
— hedeflerine ne ölçüde ulaşıyorlar?
1.9. Örgüt içi sorunlar var mı, varsa neler?
1.10. Öneri, eleştiri ve öz-eleştirileriniz neler?

2. Ajitasyon, propaganda, eğitim

2.1. Merkez organı ne kadar çoğaltıyorsunuz?
2.2. Merkez organı nasıl (elden, postayla vb.) ve ne kadar dağıtıyorsunuz?
2.3. Merkez organa haber, mektup, yazı, fotoğraf, belge vb. ne kadar gönderdiniz? Göndermediyseniz nedenleri.
2.4. Örgütten ve çevrenizden merkez organa gelen eleştiriler, öneriler neler?
2.5. Legal yayın çıkartan birimlerin,
— somut örnekleriyle yayın siyaseti
— çıkardıkları yayının sorunları
— yayını nasıl ve ne kadar dağıttıkları.
2.6. Size bağlı birimlerde son rapordan bu yana
— düzenli eğitim yapıldı mı?
— eğitimler aksadıysa nedenleri,
— eğitimde ne gibi sorunlar çıktı?
— eğitimde çıkan sorunları merkez organa ilettiniz mi?
2.7. Yeni aldığınız üyelerin program eğitimi ne aşamada?
2.8. Size bağlı yoldaşların bireysel okuma alışkanlıklarını, yöneldikleri konuları vb. değerlendirin.
2.9. Çalışma yaptığınız alanda, çevrenizde gündeme gelen, tartışılan ideolojik-siyasal konular neler?

3. Siyasal durum değerlendirmesi

3.1. Dünya
3.2. Türkiye ve yöreniz.

4. Yığın çalışması

4.1. Çalışma yaptığınız fabrikaları, semtleri, okulları sıralayın ve buralardaki yığın bağlarınızın çapını anlatın.
4.2. Son rapordan bu yana eylem yaptınız mı? Eylem yapınca ne kadar katılım sağlayabiliyorsunuz?
4.3. Çalışma yaptığınız legal bir odak varsa,
— adı, örgütlediği kesim, üye sayısı, içinde çalışan başka siyasetler, yönetimin yapısı hakkında bilgi,
— çalışmayı yapan partililerin buradaki konumu ve etkinliği,
— bu odağın yaptığı eylemler ve eylemlerde partililerin rolü,
— burada yapılan çalışmalardan üye, sempatizan, ilişki ve teknik vb. olanak gibi kazanımlar sağlandı mı?
4.4. Bölgenizde yapılan yığın eylemleri varsa,
— eylemin yeri, zamanı, biçimi, amacı, örgütleyenleri, katılanları, sloganları, konuşmacıları hakkında eylemden önce ve sonra bilgi,
— eyleme parti örgütünün katılımı hakkında bilgi, katılmadıysa nedenleri.
4.5. Bölgenizdeki grevler ve partinin grevcilerle ilişkileri hakkında bilgi.
4.6. Bölgenizdeki sendikalar, şube, genel merkez ve işkolları hakkında bilgi. İlişkileriniz var mı? Hedefimiz nedir?

5. Mali rapor

5.1. Parti biriminizin demirbaşlarında son rapordan bu yana değişme oldu mu, son durum nedir?
5.2. Elinizdeki teknik olanaklar nelerdir? (Yazı makinası, baskı makinası, bilgisayar vb.)
5.3. Toplanan paranın ve harcamaların, varsa merkeze katkının dökümü

6. Serbest

Mayıs 1988 TKP MK Plenumu'nda kabul edilen

Rap r düz ni

Rapor, olanaklı olduğu ölçüde, kollektif organ raporu olmalıdır. Burada olanağın sınırı, sekreterin "konspirasyon nedeniyle organ gündemine almaması gereken konular" olmalıdır.

Rapor şu konuları kapsamalıdır:

1. Örgüt raporu

- Üyelik durumu, değişiklikler, formdaki bilgiler.
- Örgütsel sorunlar ve önlemler, alınan kararlar.
- Gazete dağıtımının durumu, elden ve posta ile dağıtılan gazete sayısı.
- Merkez organa gönderilen yazı, foto, bilgi, doküman vb. dökümü.

2. Çalışmaların genel değerlendirmesi

- Stratejik hedefler ile çalışmanın, i) genel hedefler açısından, ii) üç aylık hedefler açısından karşılaştırılması.
- Siyasal değerlendirmeler.

3. Mali rapor

Ayrıca:
- Belirlenmiş konuların dışında sekreter ve her yoldaş gerekli gördüğü her konuda merkeze rapor iletmelidir.
- Özellikle kendi sorumluluk alanları dışında çıkan ilişkiler hiç gecikmeden bildirilmelidir.

Yürükoğlu yoldaşın *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabından, kendiliğinden sınıf — kendisi için sınıf konusunda teorik içerikli bir parçayı geçen sayımızda yayınlamıştık. Türkiye işçi sınıfının somut gelişimine ilişkin bir parçayı da bu sayımızda yayınlıyoruz.

İşçi sınıfımız çoktan kendisi için sınıftır

1960'ların başından bu yana işçi sınıfımız bambaşka bir sınıftır, bu ortada. Ülke çapında sayısı artmış, güçlenmiş, güçlü örgütler kurmuş, tarihinin hiçbir dönemiyle kıyaslanmayacak denli üstün ve militan bir savaşıma atılmıştır. 1970'lere geldiğimizde, Türkiye işçi sınıfı hiç kuşkusuz *"KENDİSİ İÇİN SINIF"*tır. Savaşımı siyasal nitelik almıştır. Savaşımı sınıf savaşımıdır.

Türkiye'nin kapitalist gelişmesinin özellikleri üstünde durduğumuz bölümde, finans-kapitalin devleti ele geçirerek onunla bütünleştiğini, devlet-tekelci kapitalizmi sürecinin işlediğini söylemiştik. Tekelci burjuvazinin "açmaz"ından ve dolayısıyla toplumdaki süregen ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımdan ve yine süregen faşizm tehlikesinden söz etmiştik. İşte bunlar, işçi sınıfının ekonomik savaşımının giderek *nesnel* olarak siyasal nitelik kazanışının altında yatan ana nedenlerdir.

Bunların yanı sıra, Türkiye Komünist Partisi'nin 58 yıllık savaşının ürünleri ve bugünkü savaşı da önemli bir öznel etkendir.

Yurdumuzda finans-kapitalin devleti ele geçirerek onu kendi zümre çıkarlarına kullanması, tekellerle devletin tek bir mekanizmada bütünleşmesi, her büyükçe sorunun çözümü sırasında bir yerde devleti de işe doğrudan karıştırıyor. Devlet, işçi-işveren ilişkilerine, tekeller yararına açıkça karışıyor, taraf oluyor. Bu devlet, ücret, sosyal güvenlik, izinler vb. dahil olmak üzere işçilerin nesnel yaşam koşullarının en temel unsurlarını "düzenliyor". Bu devletin vergileri yoluyla ulusal gelirin tekeller yararına yeniden dağıtımındaki rolü giderek büyüyor. Bu durumda, çalışanların yükselttikleri istemler giderek artan ölçüde yalnız kapitalistlere, tekellere, holdinglere karşı değil, devletin tüm siyasetine, bu siyasetin sınıf özüne karşı da yükseliyor. Tekellerle devletin bu bütünleşmesi, bu devlet tekelci kapitalizmi süreçleri nedeniyle "binbir zemberek birbirine bağlandığından", ne yaparsan yap karşına tekellerin koruyucusu devlet dikiliyor.

(...)

Bazıları, devlet-tekelci kapitalizminin geliştiği ya da süreç içinde gelişmekte olduğu ülkelerde görülen "ekonomik savaşımın giderek siyasal öz kazanması" olgusuna bugünlerin bir "yeniliği" gözüyle bakıyor. Oysa bu yeni bir olgu değildir. Lenin, "fabrikada her çatışma işçileri *zorunlu olarak* yasalarla ve devlet otoritesinin temsilcileriyle çatışmaya sokar" derken bu gerçeğe işaret ediyordu. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.2, s.115) (abç) Demek ki, ekonomik savaşımların *kendiliğinden* siyasal içerik alışı, eskiden de sık sık, hele proletaryanın bilincinin ve örgütlenmesinin gelişmesiyle birlikte giderek daha sıklaşarak ortaya çıkmaktaydı. Bu anlamda "yeni" birşey yoktur.

Dikkat edilmesi gereken nokta, dünya çapında ya tek tek ülkelerde, üretimin ve sermayenin giderek yoğunlaşması ve merkezileşmesi süreciyle birlikte, bu siyasal içerik kazanma olgusunun da giderek daha süregen nitelik aldığıdır. Kapitalist işletmeler kendi aralarında ve devletle bütünleştikçe, işçilerin çıkışlarının giderek artan oranda tekelcilerle ve onun devletiyle çatışacağı açıktır.

Tekelci kaptalizmin egemenliği ve devleti zümre çıkarına kullanmaya başlamasıyla birlikte, emperyalizm öncesi dönemin "sık sık" ortaya çıkan siyasal içerik kazanma olgusu daha süregenleştiği için *Komintern* programında şöyle deniyor: "Bu koşullar altında proletaryanın önemlice her eylemi, devlet erkine karşı bir eylem durumunu alır, yani siyasal hareket olur." (*Komünist Enternasyonal 1919-1943 Belgeler*, Oxford Univ. Press, Londra 1960, c.2, s.479)

Tekelci kapitalizm dönemiyle hızlanan bu eğilim, bugünkü *devlet-tekelci kapitalizmi* koşullarında daha da süregenleşmiştir. Bugün "yeni" olan birşey varsa bu süregenleşmedir.

İşte Türkiye'de olan da budur. 1970'lerle iyice hızlanan devlet-tekel bütünleşmesinin sonucu olarak, işçi sınıfımızın ekonomik savaşımı nesnel olarak gitgide siyasal içerik kazanıyor. Bu bütünleşme, yönetici sınıflar istemese de işçi sınıfının siyasal gelişimini hızlandırıyor. Devletin ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamda oynadığı rol, işçinin bilincinde daha kolay algılanabiliyor.

Devlet-tekel bütünleşmesi, Türkiye kapitalizminin "geleneksel" bunalımını daha da derinleştiriyor. Tekelci burjuvazi çıkışı faşizme tırmanışta görüyor. Öte yanda, emekçi yığınların hızla yükselen insanca yaşama özlemi, tekelci burjuvazinin isteğiyle çelişiyor. Böylece, ülke içi tüm ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullar son yılların süregen siyasal bunalımında yumaklaşıyor. Tekelci burjuvazinin zorbalığı artarken, yığınların savaşımı da yükseliyor. Devletiyle, askeriyle, polisiyle, faşistiyle, finans-kapital halkın üstüne yürüyor. ... Artık her önemli işçi çıkışında asker ve polis saldırmakta, tutuklamakta, öldürmektedir. Biliyoruz ki, devletin, onun kolluk güçlerinin her saldırısı işçi çıkışlarına siyasal nitelik verir.

Böylece bir yandan devlet-tekel bütünleşmesi, öte yandan finans-kapitalin faşizm isteği ve her yoldan saldırısı nedeniyle ekonomik savaşımların *nesnel* olarak siyasal nitelik alış süreci hızlanmıştır. Ve denilebilir ki, Marks'ın Lenin'in dönemlerinde "sık sık" ortaya çıkan bu olgu, bugün Türkiye'de süregen ve yaygın bir durum almıştır.

Türkiye işçi sınıfının savaşım düzeyini nasıl değerlendirmek gerekir?

Herkes görüyor işçi sınıfı hareketinin ne büyük boyutlar aldığını, herkes görüyor ekonomik savaşımın yalnızca "üç kuruş-beş kuruş" sorununa sınırlı kalmayıp siyasal istemler de içerdiğini. Bu oluşumlar derhal insanların düşüncelerinde yansıyor. Ve sınıf savaşımının vardığı aşamanın zoruyla bazı sorunlar tartışmalarda öne çıkmaya başlıyor.

İşçi sınıfımızın savaşım ve bilinç düzeyi, "kendiliğinden sınıf" — "kendisi için sınıf" olma sorunları işte böylesi sorunlardır.

(...)

Türkiye işçi sınıfının savaşım tarihine bakınca görürüz ki, 1950'lere dek işçi sınıfımızın örgütlenmesi ve savaşımı genel olarak yerel ve spazmodiktir. 1850'lerden 1950'lere dek sayısız çıkışlar olmuş fakat kurulan örgütler ya kendileri yaşayamamışlar ya da kapatılmışlardır. İşçi sınıfı hareketinin duraklamalarla, ama her duraklama sonunda daha da yükselerek geliştiğine Marks işaret ediyor. Ne ki bu duraklamalar öylesi değil, ardından hareket çok daha güçlü biçimde yükselmiyor. Bu durumu açıklamada çok çeşitli nedenler yardımcı olabilir. Fakat *temel neden*, bu 100 yıllık dönemde Anadolu'daki işçi sınıfının genel olarak gerçek endüstri proletaryası, fabrika işçisi olmayışıdır. Bu dönemin işçilerinde daha çok yarı-proleter yanlar ağır basmaktadır. Ülkede yaygın ve gerçek anlamıyla endüstri yoktur.

Oysa biliyoruz ki işçi sınıfının gerçek anlamda varlığı ve savaşımı *fabrika sistemiyle* bağlıdır. Marks, *"fabrika sistemi bir endüstri dalına ne denli egemen olmuşsa, orada çalışan işçiler de işçi hareketine o denli çok katılır;* işçilerle kapitalistler arasındaki karşıtlık keskinleştikçe, işçilerdeki proleter bilinci de berraklaşır" diyor. (F.Engels, "İngiltere'de İşçi Sınıfının Durumu", Marks-Engels, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.4, s.528-529) (abç) Sorunun anahtarı da bu cümlelerde. Bir ülkede kapitalizmin fabrika aşamasına yükselmesiyle, bu sistemin yarattığı, yoğunlaştırdığı, eğittiği işçi sınıfı gerçek savaşım basamaklarını tırmanır. Siyasal savaşıma yönelir, partisini arar, partileşir.

İngiltere'de fabrika aşamasının gelişi endüstri devrimiyledir. Bizde ise, kapitalizmin fabrika endüstrisi aşaması 1923 ile II.Dünya Savaşı arasındaki dönemde doğmuş ve fakat kendi iç dinamiğini kazanabilmesi için 1950'lere dek bir anlamda "oksijen çadırı"nda yaşamıştır. Dolayısıyla, ancak yeterli bir olgunluğa eriştiği 1950'leri Türkiye'de kapitalizmin fabrika endüstrisi aşaması olarak değerlendiriyoruz.

İngiltere'de endüstri devrimiyle başlayan fabrika aşamasından, işçi sınıfının "kendisi için sınıf" olmasına dek geçen zaman çok uzundur. Bunun pek çok tarihsel ve sosyal nedenleri olabileceği gibi, İngiltere'nin bu yolun ilk yolcusu oluşunun da büyük payı vardır. Türkiye'de ise, işçi sınıfının "kendisi için sınıf" olmasına, fabrika aşamasından bu yana uzun zaman gerekmemiştir. 1960'ların başından bu yana işçi sınıfımız bambaşka bir sınıftır, bu ortada. Ülke çapında sayısı artmış, güçlenmiş, güçlü örgütler kurmuş, tarihinin hiçbir dönemiyle kıyaslanmayacak denli üstün ve militan bir savaşıma atılmıştır. 1970'lere geldiğimizde, Türkiye işçi sınıfı hiç kuşkusuz *"KENDİSİ İÇİN SINIF"*tır. Savaşımı siyasal nitelik almıştır. Savaşımı sınıf savaşımıdır.

Görülüyor ki, Türkiye'de fabrika aşamasının başladığı yıllarla, işçi sınıfımızdaki nitel değişim yılları aşağı yukarı birbiri üstüne düşmektedir. Bunun çeşitli nedenleri sayılabilir. Türkiye işçi sınıfının bu oluşumlar içine girdiği tarihsel dönem, İngiliz işçi sınıfının o gün yaşadığı dönemden çok başkadır. Bugün Türkiye işçi sınıfının şu ya da bu biçimde devraldığı, etkilendiği, içinde yer aldığı ortam çok değişiktir. Dünya işçi sınıfının bağımsız ideolojisi Marksizm-Leninizm işlenmiş ve dünyanın dört bucağında etkilerini duyuran nesnel bir güç olarak ortaya çıkmıştır. Dünya işçi sınıfı bugüne çok zengin deneyim, gelenek, savaş yöntemleri, örgüt biçimleri birikimi getirmiştir. İşçi sınıfı artık dünya çapında olgun bir sınıftır. 1920'den bu yana ağır terör altında savaşan TKP'nin, işçi sınıfımızın bu birikimi devralmasında paha biçilmez katkısı olmuştur. ...

Evet, Türkiye işçi sınıfı bugün "kendisi için sınıf"tır. Küçük burjuva sosyalistlerinin düştükleri yanılgının altında, açıkça görülüyor ki, kendisi için sınıf, sınıf savaşımı, siyasal savaşım kavramlarının ters yorumu yatmaktadır. Onlar, siyasal savaşımın en gelişkin aşamasına yükselmemiş sınıfa, "kendiliğinden sınıf" diyorlar. Bu yanlıştır. Bu, işçi sınıfımızı ve onun ulaştığı savaşım düzeyini küçümsemeyeye, bir çeşit "elitizm"e götürür. İnsanın, kavramlara kendisinin yüklediği dar anlamlar nedeniyle gözlerinin önündeki olayı anlamayışı, yığından soyutlanmasının başlangıcıdır.

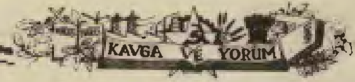
(...)

Savaşımın en gelişkin, gerçek sınıf savaşımı olmaya yönelişi bir süreçtir. *İki baştan işleyen bir süreç.* Bir baştan işçi sınıfı, kendiliğinden gelme ekonomik savaşımının ürettiği olgunlaşma ile, yine "kendiliğinden gelme" siyasal savaşıma doğru yükselir. İşçi sınıfı bu aşamada parti gereğini iliklerinde duyar. Siyasal savaşımsız olamıyorsa, siyasal partisiz de olamaz. Plehanof bunu, işçi sınıfı "ekonomik görevlerinin bilincine vardıkça daha kararlı biçimde kendi siyasal partisine gider" sözleriyle anlatıyor. (G.Plehanof, *Seçme Felsefi Yapıtlar*, İng. basım, c.1, s.74)

Sürecin öte başında da komünist partisinin bilinçlendirme ve örgütleme çalışmalarının giderek güçlenmesi, yığınları kavraması yer alır. Komünist partisinin Leninci hat içinde güçlenişi, bir yanıyla savaşımı gerçek siyasal savaşıma çeviren temel unsur olurken, bir başka açıdan da savaşımın gerçek siyasal savaşıma yükselmekte oluşunun *tarihsel düzeyde* kanıtıdır. Çünkü, işçi sınıfının gerçek siyasal bilince erişi partinin ürünü olduğu gibi, parti de o işçi sınıfı savaşımının tarihsel açıdan ürünüdür.

Bunlar da gösteriyor ki, Türkiye işçi sınıfının geneliyle "kendiliğinden gelme" siyasal savaşım düzeyine ulaşan savaşımı, gerçek siyasal savaşım, gerçek sınıf savaşımı olma oluşumunu da içinde taşımaktadır. Ve bu oluşum hızlanmaktadır. Daha hızlandırmak bizim görevimizdir.

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:16 Sayı:399

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Gün örgütlenme ve hazırlık günüdür!
23 Temmuz 1990

İnanç, özveri, emek – sarsılmaz parti demek!

GELENEĞİMİZ ONURUZUMUZ ÖZVERİ TAARRUMUZ

Özveri taarruzu, parti kültürümüzün çok önemli bir ögesi, partimizin devrimci harekete katkısıdır. Bu yazıda, özveri taarruzunun özünü, amacını, devrimci bir gelenek olarak taşıdığı özellikleri ele alacak, yeni yoldaşlarımızın "örgüt kültürünü özümsemesine" katkıda bulunmaya çalışacağız. Yine de, taarruzu anlamak, bütün yönleriyle kavramak için sayfalar dolusu yazı da, saatlerce süren anlatım da yetmez. özveri taarruzunu anlatmak zordur! Onu *yaşamak* gerekir! Bir özveri taarruzu, bin deneyimdir!

Özveri taarruzu, parti kültürümüzün çok önemli bir ögesi, partimizin devrimci harekete katkısıdır. Bu yazıda, özveri taarruzunun özünü, amacını, devrimci bir gelenek olarak taşıdığı özellikleri ele alacak, yeni yoldaşlarımızın "örgüt kültürünü özümsemesine" yardımcı olmaya çalışacağız.

Sorular, sorular...

Özveri taarruzunun başlayacağı haberi kendilerine iletildiği zaman, çok sayıda yeni üye ve sempatizan yoldaşın kafasında çeşit çeşit sorunun canlandığını görür gibiyiz:

Taarruz nedir? Neden "özveri" taarruzu? Neden belli dönemlerde yapılıyor, biz devrimciler zaten sürekli taarruzda değil miyiz? Bu dönemin dışında özveride bulunmayacak mıyız?

Bu uygulamanın kaynağı nedir?

Özveri taarruzu, yalnızca örgüte mali destek için mi yapılıyor, başka amacı da var mı? Toplanan para kime gidiyor, kim, nasıl, nereye harcayacak?

Taarruz, yalnızca parti üyelerine mi açık, yoksa çevremdeki insanları da katayım mı? Bunun yararı, zararı ne olur?

Taarruza, örneğin ben ilk kez katılıyorum. Hedef, taahhüt nedir, bunlara neden gerek duyuluyor?

Benim bütçem sınırlı, hedefimi

yerine getiremem. O halde ne yapabilirim? Bana ne gibi yol, yöntem önerirsiniz?

Bu ve bunun gibi yanıt isteyen birçok soru olacaktır. Bunların bir kısmını burada yanıtlayacağız. Yine de belirtelim ki, taarruzu anlamak, bütün yönleriyle kavramak için sayfalar dolusu yazı da, saatlerce süren anlatım da yetmez. Özveri taarruzunu anlatmak zordur! Onu *yaşamak* gerekir!

Burjuvazinin sömürüsüne karşı proletaryanın devrimci özverisi

Burjuvazinin, "vatan, millet, İstiklal Marşı" edebiyatının desteğinde emekçi halktan her gün istediği "özveri"nin(!) ne menem birşey olduğu, gün gibi ortadadır. O, işçilere, emekçilere, az ücret iste diyor. Kemerini daha da sık, hatta aç kal, üstüne üstlük, zorunlu "tasarruf" yap, diyor. İş güvencesi, hak hukuk, tazminat, konut vb., insanca yaşam isteme, ama konut fonuna ödeme yapmayı unutma, diyor. Ver diyor, ver, ver!...

"Akşam oluyor, güneş ufka doğru ilerliyor. Daha şu küçük tepeyi de tırmanmamız gerek, ondan sonra az birşey kalıyor. Kaslarımız çatırdıyor, avuç içlerimiz yanıyor, hepimize sıcaklık basıyor. Bütün gücümüzle ilerliyoruz, iş ilerliyor. Aman yardım edin zaman az kaldı. Bir Kızılordu askeri bize dik dik bakıyor. Elinde akordiyonu, acaba aklından neler geçiriyor? Kim bunlar? Cumartesi günü herkes evinde otururken bunlar burada ne arıyor?

"Bütün bu sorulara yanıt veriyorum. 'Arkadaş, neşeli birşeyler çal. Biz sıradan işçiler değil gerçek komünistleriz. Görüyorsun ya elimizden nasıl iş çıkıyor. Buraya tembellik yapmaya değil, candan, yürekten çalışmaya geldik.'

"Kızılordu askeri akordiyonu usulca yere bırakıyor ve halata sarılıyor. Bir işçi türküsünün sözleri yankılanıyor: 'Heyamola, heyalessa...' "

("Bir Bolşeviğin Subbotnik anıları", *İşçinin Sesi,* sayı: 380, 21 Ağustos 1989)

Burjuva devletin sözcülerinin, işveren temsilcilerinin, "özveri yapmak gerekir, özveri istiyoruz" gibi sahtekarlıklarla dayattıkları bu istemler, bütün amacı "kâr, kâr, yalnızca kâr" olan sömürü ve soygun düzeninin biraz daha sürmesini sağlamaya, işçi sınıfının iliğini biraz daha kurutmaya yöneliktir. Burjuvazinin yaptığı, işçi sınıfı açısından çok derin anlam taşıyan "özveri" sözcüğünün içini boşaltmak ve bundan kendi sınıf çıkarı yolunda yararlanmaya çabalamaktır.

Özveri sözü, özünden vermek, kendinden birşey katmak demektir. Özverinin inançla derinden bağı vardır. En derin anlamını da işçi sınıfının savaşsız, sömürüsüz, adil bir dünyayı kurabilmek için yaptığı, ölçülemeyecek derecede büyük özveride bulur. Kahrolası sömürü düzenini amansız bir savaşımla yıkmak gereği işçi sınıfının bilincinde yer ettikçe, hele sömürü düzeninin yıkıntıları üstüne yepyeni bir dünyanın, sosyalizmin kuruluşu gibi yüce bir görev onun önüne geldiği zaman, özveri sözcüğünün derin anlamı daha iyi anlaşılır.

Devrimi halk yığınları yapar. Bıçak kemiğe dayanınca, yaşam çekilmez olunca, "yeter gayrı" diye haykırarak ayağa kalkan halk yığınlarının "devrim için canını vermeyi" göze alması, işte bu, özverinin en üst noktasıdır. Devrimini yapmış işçi sınıfının, bir yandan sosyalizm kuruculuğunun dev güçlükleriyle boğuşurken, bir de karşı-devrimcilerin saldırılarını püskürtebilmek için yarattığı harikalar, dünya işçi sınıfı tarihine geçmiş destanlardır.

Özverinin anlamını en iyi işçi sınıfı bilir!

İşçi sınıfı, burjuvazinin en yetkin güçlerine karşı devrim savaşımını, ancak "devrim uğruna canvermeyi" göze alacak bir özveriyle çalışan, devrimci çalışmanın her alanını ve o alanda yaratılan her gücü tek bir mekanizma altında toplayabilen, yığınların devrimci coşkusunu, enerjisini, profesyonel bir çalışmayla birleştirebilen bir parti eliyle yürütebilir. Bu parti, komünist partisidir.

Amacı "devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmak ve komünizme varmak" olan komünist partisi, "Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik, siyasal öncüsü"dür. (*TKP Tüzüğü,* s.14) Öncünün kadroları, zorlu, sınıfa her açıdan örnek, özveride de öncü savaşçılar olmak durumundadırlar. Bu anlayış, 1980 yılında Türkiye'de örgüte dağıtılan bir teksirde çok güzel ifade ediliyordu: "Gerçek bir Bolşevikler örgütü, devrim savaşımına yalnızca bağışını, keseneğini, boş zamanlarını değil, *tüm enerjisini, tüm yeteneğini ve ömrünü veren* devrim savaşçılarıyla kurulur."

Devrimci savaşım, devrimci özveri üstünde yükselir

Böyle bir örgüt, kapitalist toplumda yaşamanın kaçınılmaz olarak getirdiği, gün 24 saat zihinlere şırınga edilen burjuva ideolojisine, bencil, çıkarcı, "bana dokunmayan yılan bin yaşasın"cı anlayış ve tutumlara karşı kararlı savaşım vermeden oluşturulamaz.

Öte yandan, "tüm enerjisini, tüm yeteneğini ve ömrünü devrime adama" durumu, komünistin, ha deyince kazandığı ve bir kez ulaşınca da sürgit varolacak bir özellik değildir. Sınıf savaşımı, komünist kadroları her somut durumda, savaşımın her kertesinde sınar, onlardan özverilerini her alanda *tekrar tekrar* kanıtlamalarını ister, anlayışlarını tazeleyip geliştirmelerini bekler. Bu gereği yerine getiremeyen, kendini ve üyelerini sürekli olarak, işçi sınıfının devrimci özveri anlayışıyla eğitmeyen bir örgüt, devrime doğru bir adım bile atamaz.

Bunun yanında bir de, bugün her zamankinden daha çok önem taşıyan, partinin bağımsız komünist kişiliği söz konusudur. Kendi sınıfının gücüne dayanmayan, parasal sorununu asıl olarak üyelerinin ve sempatizanlarının devrimci özverisi yolundan çözmeyen örgüt sınıfsal bağımsızlığını koruyamaz. Yürükoğlu yoldaşımız, bir özveri taarruzu sırasında yaptığı bir konuşmada, TKP'nin bu anlayışını şu sözlerle anlatıyordu:

"Tarih kitapları mali zorluklardan yıkılan bir siyasal hareket yazmıyor ama yazılmasa da bu, kavganın en çetin yönlerinden biridir.

"Dünya komünist hareketi, sosyalist ülkeler diyelim Lenin zamanındaki gibi olsaydı, mali destek belki söz konusu olabilirdi. Durum böyle değildir. Partimizin ardında devletler, destekleyen eller yoktur ve gururla söyleriz ki, bugünkü çerçevede hiçbir zaman da olmayacaktır. Biz Türkiye işçi sınıfının, proleter enternasyonalizmine derinden bağlı, ama hiçbir mihraka bağlı olmayan bağımsız kafalı, bağımsız vicdanlı partisiyiz. Ayrıca, insanlık suçu saydığımız yollardan para yaratmayı da reddederiz. Böyle olunca, işinde gücünde, çalışan namuslu insanlardan, işçilerden başka döneceğimiz bir yer yoktur." (*İşçinin Sesi,* sayı 350, 23 Mart 1990)

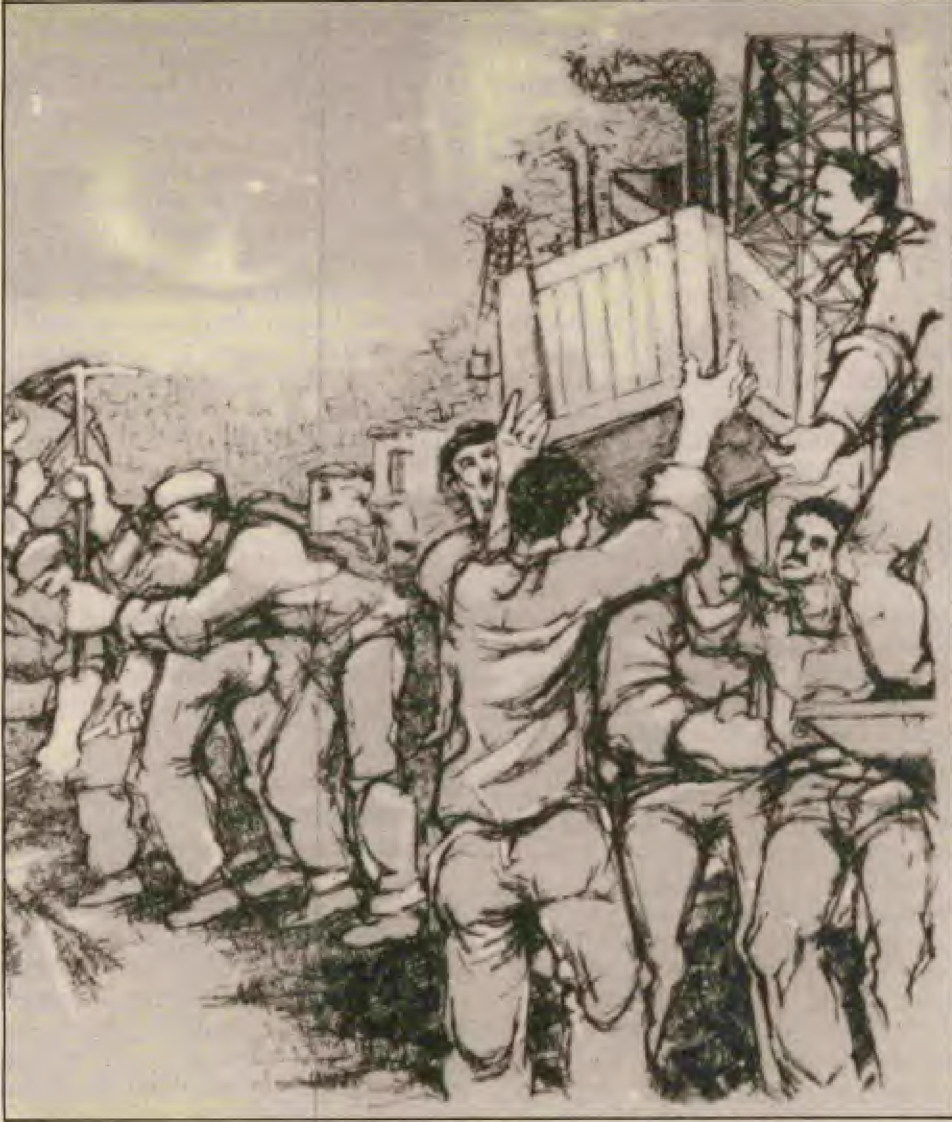
İşte, özveri taarruzu, "devrimci savaşım, devrimci özveri üzerinde yükselir" diyen komünistlerin attığı *bilinçli* adıma verilen addır.

Özveri taarruzu, kapitalizmin gün 24 saat aşıladığı olumsuzlukları törpülemek, komünist kişiliği geliştirmek, devrimci savaşımın çıkarlarını *herşeyin üzerinde* tutma bilincini güçlendirmek, "devrim ve parti için canını esirgemeyen başka neyini esirgeyebilir" anlayışını tazelemek, kollektiflerin ve üyelerin elindeki *tüm olanakları devrimin ve partinin çıkarları için seferber etmek* amacını taşıyan bir okuldur.

Özveri taarruzu, "her özveri parti için" ve "inanç, özveri, emek — sarsılmaz parti demek" belgilerinde yansıdığı gibi, işçi sınıfının devrimci özveri anlayışını parti kadrolarına daha çok taşımaya, bu sayede partiyi sınıfla daha sıkı bağlamaya yönelik, hummalı bir eğitimdir.

Taarruz, partimizin burjuvaziye karşı yürüttüğü ve geniş maddi olanaklar gerektiren yoğun savaşımın önündeki zorluklara, devrimci savaşımın ivmesini düşüren olumsuzluk, huy ve alışkanlıklara karşı, iki ay boyunca *her zamankinden daha yoğun* saldırıdır. "Taarruz" sözcüğü bu nedenle seçilmiştir. Eylemi güzel anlatıyor. Ekim Devrimi'nin *kızıl cumartesilerinin (komünist subbotniklerin)* ruhunu güzel yansıtıyor. Özveri taarruzu geleneğini biz muzaffer Ekim Devrimi'nden Türkiye'ye taşıdık.

Özveri taarruzu düşüncesinin kaynağı, Ekim Devrimi'nin *komünist subbotnikleridir*

Partimiz, ilk kez 1977 yılında "yaz taarruzu" adıyla başlattığı özveri taarruzu düşüncesini Lenin'den, 1917 Ekim Devrimi'nden aldı.

Lenin, "emekçilerin çoğunluğunun tarihsel olarak yaratıcı bir çabayla katılmadığı bir devrim başarıya ulaşamaz" diyordu. Ekim Devrimi'nin gerçekleşmesi, devrim sonrasında sosyalizmin kurulması, işte bu "yaratıcı çaba"nın ürünüdür.

Ekim Devrimi'ni gerçekleştiren Rusya işçi sınıfı, devrimi, karşı-devrimcilerin ve emperyalizmin yoğun saldırısına karşı koruyabilmek ve sosyalizmi kurabilmek için, ne büyük toplumsal ve kişisel özveri gerektiğini görerek, *kızıl cumartesiler (komünist subbotnikler)* geleneğini yarattı.

" 'Kızıl cumartesiler'de, ... bir günlük çalışmayla birkaç günün işi başarıyla bitiriliyordu. Çalışma gününün sonunda birlikte Enternasyonal söyleniyor ve yapılan işin başarısı kutlanıyordu. Sanki Enternasyonal'in zafer dolu sözleri tüm Rusya'ya yayılıyor ve daha az disiplinli, yorgun olan işçileri canlandırıyor, harekete geçiriyordu. Tüm Rusya, sosyalizmi bilinçli bir özveriyle kutluyordu." (*İşçinin Sesi,* sayı 380, 21 Ağustos 1989)

Lenin, *komünist subbotniklerin* kahramanlığını şu sözlerle vurguluyordu:

" 'Komünist subbotnikler'in bu denli önemli olmasının nedeni, bunların, durumları hiç de öyle iyi olmayan değişik mesleklere sahip ya da mesleksiz, kalifiye olmayan ve *normal,* yani *fazlasıyla* güç koşullar altında yaşayan işçilerin kendi girişimleriyle başlatılmış olmasıdır.

"Moskova'nın kalifiye olmayan işçileri ve demiryolu işçileri,... bu aç işçiler, burjuvazinin, Menşeviklerin ve Sosyalist-Devrimcilerin kötü niyetli, karşı-devrimci ajitasyonuyla çevrilmiş oldukları halde, 'komünist subbotnikler'i örgütlüyorlar. Ücret almadan fazla mesai yapıyorlar ve gıdasızlıklarından dolayı bezgin, yıpranmış ve bitkin olmalarına karşın emek üretkenliğini muazzam derecede artırmayı başarıyorlar. Bu en yüce kahramanlık değil mi? Bu son derece önemli bir değişikliğin başlangıcı değil mi?" (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.29, s.426-427)

Evet, bu çok önemli bir değişikliğin başlangıcıydı. Tüm enerjisini ve yaratıcılığını, dillere destan özverisini, *komünist subbotniklerle* seferber eden Sovyet işçi sınıfı, tarihsel olarak çok kısa denebilecek bir süre içinde, Çarlık Rusyası'nın yıkıntılarının üzerinde dev Sovyet devletini yükseltti.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin, II.Dünya Savaşı'ndan 25 milyon kayıp vererek çıkmasına karşın, kısa sürede toparlanmasının, emperyalizme kafa tutan bir dünya gücü durumuna gelebilmesinin sırrı, yine işçi sınıfının, kökü "komünist subbotnikler"de yatan özveri ruhudur. Binlerce örnek gösterilebilir, ama biz biriyle yetinelim: Sürekli buzlu toprakla kaplı Sibirya'yı boydan boya geçerek ülkenin batısını Pasifik okyanusu kıyısına bağlayan, dünyanın en uzun demiryolu projesi (BAM), Sovyet işçi sınıfının, Sovyet gençliğinin "komünist subbotnikler"inin ürünüdür.

Komünist subbotnik: komünist inanç, özveri ve komünist disiplin

Lenin, *komünist subbotniklerin* devrimci özveri, devrimci disiplin ve kollektif ruhu üstüne şunları diyordu:

"... İşçilerin kendi girişimleriyle başlattığı *komünist subbotniklerin* gerçekte muazzam bir önemi vardır. Bunun yalnızca bir başlangıç olduğu açıktır. Ama öyle bir başlangıç ki, fevkalade büyük bir öneme sahip. Bu, burjuvazinin yıkılmasından daha güç, daha somut, daha radikal ve daha belirleyici bir devrimin başlangıcıdır. Zira bu bizim kendi tutuculuğumuza, disiplinsizliğimize ve küçük burjuva bireyciliğimize karşı kazandığımız bir zaferdir. Kahrolası kapitalizmin işçi ve köylüye bir miras olarak bıraktığı bu kötü alışkanlıklara karşı kazanılmış bir zaferdir. Yalnızca bu zafer pekiştirildiği zaman yeni toplumsal disiplin, sosyalist disiplin yaratılacaktır. Bundan sonra ve yalnızca bundan sonra kapitalizme geri dönüş olanaksızlaşacak, komünizm gerçekten yenilmez olacaktır." (Lenin, "Büyük Başlangıç", *Toplu Yapıtlar* İng. basım, c.29, s.411-412)

Lenin, sosyalizm kuruculuğunda Sovyet işçi sınıfının ne kadar derin özveri gösterdiğini, bir başka yazısında şöyle anlatıyordu:

"... Yalnızca *(bu) bilinçli ve gönüllü olarak yapılan ve eski disiplin yöntemlerine başvurmadan, Kızılordu'nun disipliniyle desteklenen, eşi görülmemiş özveriler nedeniyle — yalnızca bu muazzam özveriler nedeniyle — ileri işçiler diktatörlüklerini sürdürebildiler ve tüm dünya işçilerin saygısını hak ettiler.* Bolşevikleri karalamakta bu denli iştahlı olanlar unutmasınlar ki diktatörlük, onu uygulayan işçilerin kendileri için en büyük özveri ve açlık demek oldu." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.30, s.498-499) (abç)

Komünist geleceğe beslenen derin inanç ve umutla, komünist disiplin ve örgütlenmeyle desteklenmese, böyle bir özveriyi, onyılları bırakın birkaç ay bile sürdürmek olanaklı olabilir miydi?

Türkiyeli komünistlerin Lenin'in izinden gitmeleri, *komünist subbotniklerin* şanlı geleneğini 13 yıldır özveri taarruzları ile sürdürmeleri ve sosyalizmin değerlerine sımsıkı sarılmaları, elbette tesadüf değildir. *Komünist subbotnikler,* özveri taarruzları, sınıf savaşımında ***bizim safın,*** dünya işçi sınıfının devrimci savaşım gelenekleridir.

Bugün, emperyalizmin desteğinde sosyalizme saldıran Gorbaçofların, neden bu ruhu, bu inancı öldürmeye çalıştıkları açık değil mi?

Bir özveri taarruzu, bin deneyim!

Türkiyeli komünistlerin, Ekim Devrimi'nin *komünist subbotnikler* geleneğini Türkiye'ye taşıyarak 1977'de başlattıkları özveri taarruzunun genel çerçevesini şöyle özetleyebiliriz:

Devrimci özveri ve komünist kişiliğin geliştirilmesi.

İdeolojik gücün maddi güce çevrilmesi.

Partinin mali açıdan bağımsız ve sarsılmaz bir güç durumuna getirilmesi.

Devrimci özveri, kişinin işçi sınıfı davasına, kişisel çıkarını devrimin ve partinin çıkarlarına bağımlı kılmaya olan inancıyla bağlıdır. Yürükoğlu yoldaş bu bağı şu sözlerle dile getiriyor: "Herşey insanın inancına ve inadına bağlıdır. İnsanın kapasitesi sınırsıza yakın. Bugün kaldırdığımız güçlüklerin çok daha fazlasını kaldırabiliriz ve kaldıracağız. Ve de uzunca bir süre kaldıracağız." (*İşçinin Sesi,* sayı 160, 3 Haziran 1981)

Lenin, *komünist subbotnikler* üzerine yazdığı bir yazıda, komünist adıyla özverili çalışmanın bağına değiniyor ve komünist ünvanını, yalnızca, çalışmalarını komünist bir biçimde örgütleyebildiklerini pratikte gerçekten göstermiş olan ve bunu halk yığınlarına da kanıtlayabilmiş gerçek komünistlerin taşımasına izin vermek çok iyi birşey olacaktır diyordu. Lenin, önce toplum yararına, tüm çalışan halk yararına karşılıksız çalışma, emek üretkenliğini yükseltme ve çalışmayı örnek bir biçimde örgütleme yeteneğine sahip olduğunuzu gösterin, sonra o şerefli komün ünvanına elinizi uzatın diyordu.

Bizim her taarruzumuz, tam da Lenin'in bu anlayışının tekrar tekrar bilince çıkarıldığı bir sınama alanı, yani okuldur. Taarruzun bu özelliğini, üstün komünist Yalçın Çağlar (Bedir Aydemir) yoldaşımız şöyle anlatıyordu:

"Taarruzlar büyük ağırlığı ile militanların omuzlarında gider. En büyük özveriyi onlardan bekler. Bu her zaman böyle olmuştur. Bu nedenle de en başta onların bilincini, kararlılığını sorguya çeker. 'Az veren candan, çok veren maldan' hesabı, taarruza kıyısından köşesinden katkıda bulunan "çevre"de taarruz nedeni ile örgütle arasında "sorun" çıkan pek olmaz. Militanlar için durum farklıdır. Onlar, bir taarruzdan diğerine artan büyük bir özveriyi *sürekli* yapmak durumundadırlar. Komünizme, devrime inancını yitirmekte olan bir kimse için bu dayanılır birşey değildir." (*İşçinin Sesi,* sayı: 274, 7 Ocak 1985)

Taarruz, bu tipler için bir elektir. Lenin, "devrimci savaşım sırasında özveriden, 'çok fazla' fakirleşmekten korkan işçi aristokratları parti içinde olamazlar" diyordu. Bizde de aynen öyledir. Her özveri taarruzu, partimiz için bir *arınmadır.* Bunun objektif bir sonucu, parti disiplininin güçlenmesidir.

Kaypak, sallantılı unsurların, sözde devrimcilerin, aramıza tesadüfen katılanların, inancını yitirenlerin ayıklandığı bir süreç olan "taarruzdan, özveri eğitiminden geçen kadrolarda, komünist partisi üyesinde disiplin yükselir. İşçi sınıfının enerjik, çalışkan ve üretici bir sınıf olmasından gelen özellikler parti çalışmasına daha çok yansır. Tüm kadrolarını, genel sekreterinden İMG üyesine kadar bu sınava sokan parti, özveri taarruzundan daha disiplinli, özverili, savaşkan, enerjik, daha kararlı ve daha üretken kadrolarla işçi sınıfının önüne çıkar." (*İşçinin Sesi,* sayı: 341, 11 Kasım 1987)

Özveri taarruzu, partinin büyüme mekanizmalarından biridir

Komünist partisi, işçi sınıfının merkezi örgütlenmiş, illegal partisidir. Çalışmasını burjuvazinin yoğun baskısı altında sürdürür. Genelde parti çalışması, büyük maddi olanakları gerektirir. İllegal, konspiratif çalışma ise, daha büyük "parasal zorluk" demektir. Bazan öyle olur ki, birçok yoldaşın yaşamı buna bakar. Sözün kısası, komünist partisi, sınıfın bağımsız örgütü olarak devrim savaşımını başarıya götürebilmek için, mali açıdan güçlü bir örgüt olmak durumundadır. Özveri taarruzu, bunun bir levyesidir.

Komünistler, mali sorunun çözümünde, parti üyelerinden başlamak

üzere, sempatizanların, olabildiğince geniş işçi-emekçi çevrenin enerjisini seferber etmeye çalışırlar. Soruna, düzene entegre olmuş tüccar kafasıyla, hatta bunları bile kullanamayan memur kafasıyla yanaşmazlar.

Parti üyelerinin mali özveri anlayışının derinliği, çevremizdeki sempatizanların, Türkiye işçi sınıfının partisinin, hedeflerini büzmeden, eylemlerini kısmadan, ortama uygun iş yapabilmek için paraya gereksinim duyduğunu kavramalarını ve bu davaya yakınlık göstermelerini doğrudan etkiler. Onlara örnek olur.

Komünist partisi, devrim ve sosyalizm hedefine ilerleyebilmek için, işçi sınıfının gönlünü ve kafasını kazanmak zorundadır. Parti gönüllerini ve kafalarını kazandığında, işçilerin yapamayacağı hiçbir özveri yoktur. Lenin'in devrim için konuşurken vurguladığı gibi, "eğer işçi sınıfı özveri yapmaya hazırsa,... sorun çözülecektir, herşey bu sorunun çözümüne yöneltilmelidir, işçi sınıfının kararlılığı, 'teslim olmaktansa ölmek' parolasına sarsılmaz bağlılığı, yalnızca tarihsel bir etken değil, belirleyici, kazandırıcı etkendir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,,* İng. basım c.30, s.454)

Özveri taarruzu, bu yönüyle, geniş işçi yığınlarını parti düşüncesine kazanma amacıyla, sürekli yürüttüğümüz yığın çalışmasına ivme katar. Parti kadrolarının işçileri daha yakından, evlerinde, kendi yaşamları içinde tanımalarını, işçi sınıfı denizinde balık gibi yaşayabilmelerini özendirir.

Taarruz boyunca, daha geniş çevreleri taarruza katma çabası, yeni yığın ilişkilerinin yaratılması, yeni sempatizanlar, üyeler kazanmak, yani parti örgütünü büyütmek demektir. Özveri taarruzu, her açıdan partinin büyüme mekanizmalarından biridir.

Hedefli çalışmak ne demek? Özveri taarruzunda hedef nasıl belirlenir?

Özveri taarruzunun kilit kavramlarından biri, hedef saptamak, taahhütte bulunmaktır. Hedefli çalışma ne demektir sorusunu örgütsel çalışmanın geneline yönelik olarak Yürükoğlu yoldaş şöyle yanıtlıyor:

"Hedef belirleme, etkin bir örgütçünün birinci ve en temel özelliğidir...

"(...)

"Partide her görevin çeşitli yönleri vardır, her görev acil ya da acil olmayan çeşitli *hedeflerden* oluşur... O günün *en önemli* hedefleri asıl başarıyı sağlayacak hedeflerdir. Görevi alan yoldaşın hedefleri arasında hangileri canalıcı önem taşımaktadır? Asıl olarak hangi hedeflere yüklenecektir? Partinin amaçlarına en iyi hizmet edebilmek için o günün ana halkaları nelerdir?...

"(...)

"... Parti çalışmasında düzeltmemiz, geliştirmemiz gereken yönlerden birisi de budur... Hangi yöntemle olursa olsun,.. hedef belirlemeyi mutlaka alışkanlık durumuna getirmemiz gerekiyor.

" 'Dur ve hedeflerinle çalışmanı karşılaştır.' " (R.Yürükoğlu, *Örgüt ve Örgütçü*, s.116-117, 123)

Hedefli çalışma, yaşamımıza ivme kazandırır. Bir bütün olarak örgütte ve bireylerde atıl duran enerjiyi, koyduğumuz hedefler ve bu hedefleri aşmak için bilinçli girişimciliğimiz harekete geçirir.

Özveri taarruzunda hedefin saptanması da, komünistleri öteki hareketlerden ayıran özellikler arasındadır. Örgütümüz, hedefini, üyelerin yapabileceğiyle sınırlı tutmaz, başka bir deyişle, "ayağını yorganına göre *uzatmaz!*" Hedefini, sınıf savaşımının partinin önüne koyduğu *görevlere göre,* "yapılması gerekeni" hareket noktası alarak belirler. Kendi gücünü, bu hedefi gerçekleştirebilir düzeye eriştirmeye çalışır. Bunun öyle bir mantığı vardır ki, hedefini gerçekleştirebilmek için, örgüt kendini geliştirmelidir ve de gerçekleştirdiği hedef kendini daha da geliştirmesi için kaynak sağlamalıdır.

Bu yaklaşım, içinde gelişme isteğini, çabasını taşımakta ve bunun sonucunu da vermektedir. Tek tek partilileri ve bir bütün olarak parti örgütünü ilerletmektedir. İşte, özveri taarruzlarının bugüne kadar sağladığı üstün başarının sırrı, her alanda uyguladığımız bu genel yaklaşımdır. Böyle olmasa, kapitalizmi devrimle yıkmayı, sosyalizmi kurmayı nasıl düşünebiliriz?

Özveri taarruzunda belirlenen hedefi, mali hedef, ideolojik hedef, siyasal hedef gibi elemanlara ayırarak da düşünebiliriz. Bunların vurgusu ve biçimi, günün ortamına ve örgütün konumuna göre farklılıklar gösterebilir, ama hepsi de her zaman genel hedefte "mündemiç"tirler. 1981'deki taarruzun vurgusunun "faşizme karşı" olması, 1987'de "on kat, yüz kat daha fazla işçiyi kazanalım" belgisinin ağır basması, bu taarruzda ise vurgunun "mali kaynak yaratma ve örgütlenme"de olması, buna örnektir.

Her özveri parti için

Mali hedef, örgütün, günün görevleriyle bağlı olarak gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği para miktarıdır. Örnek verirsek, 14.Özveri Taarruzu'nun mali hedefi, "partinin mali bunalımdan düzlüğe çıkarılması ve mali gücünü artırarak, yapılması gereken işler ve yeni girişimler için kaynak yaratmaya koyulması" anlayışıyla belirlendi.

Örgütün bu alanda genel hedefi, a) kollektif ve b) kişisel hedeflerden oluşur. Hem kollektifler (İngiltere örneğinde İTİB, "İyi Haberler" "Gümüşler" vb. gibi) hem de tek tek üyeler, koydukları hedefleri aşmak için tüm güçlerini ortaya koyarlar. Bu yolda, *masraflarını kısar, gelirlerini artırırlar.*

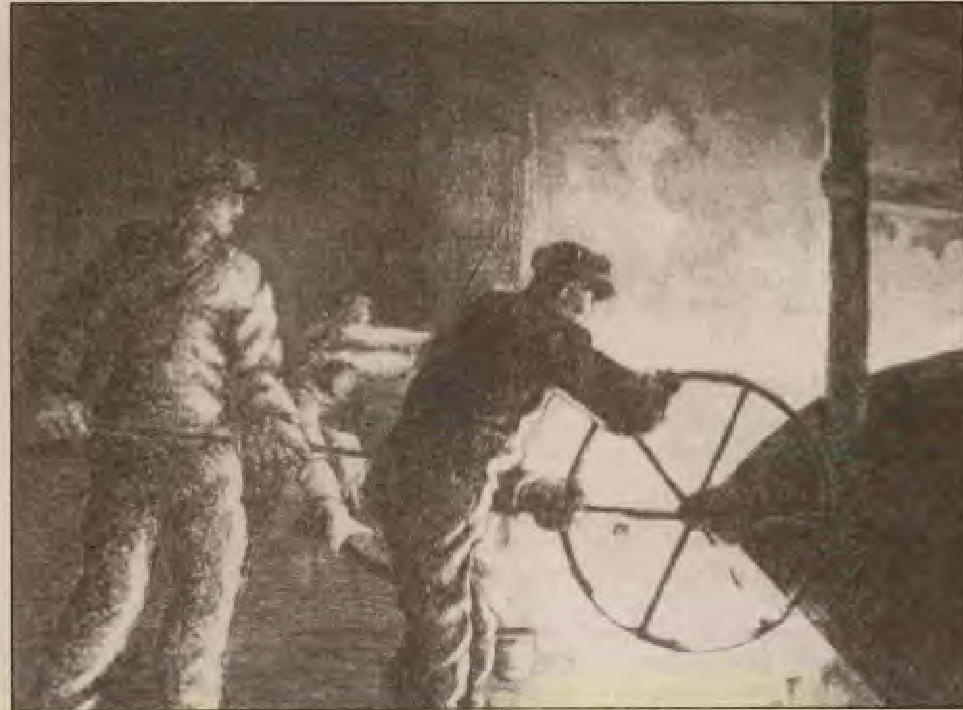
Masrafları kısmak denince, salim kafayla bir düşünün. Özveriyi en üst düzeylere çıkarabilmek açısından, kısıntı yapabileceğimiz, hatta bir süre için bütünüyle kaldırabileceğimiz kişisel masrafların hiç de az para tutmadığını göreceksiniz. (İlk taarruzlarda İTİB üyelerinin, evlerde toplu kalıp, toplu yemek yeme yöntemi, kişisel masrafların kısılması yoluyla özveriye güzel bir örnek oluşturuyordu.) Çeşitli alışkanlıklarımızdan, en azından taarruz boyunca fedakarlık ederek *tasarruf edeceğimiz* paraları örgüte aktarmak, şaşırtıcı sonuçlar verecek bir yöntemdir.

Gelirleri artırmanın yolları ise sınırsızdır. Ek işte çalışıp, fazla mesai yapıp, yaratıcılığı kullanarak, el hünerlerini değerlendirerek, ek gelir kaynakları bulup bu gelirleri örgüte aktarmak, yani *emek eğitiminden geçmek*, sürecin önemli bir yönüdür. Ancak, genellikle burada durulmaz. Parti üyesi, hedefi aşmak için *dışa açılmak* durumunda kalır.

Bu, yeni bir işçiyi taarruza katabilmek, onun gönlünü ve kafasını partimize kazanmak için çalışmak demektir ki, ister istemez, ideolojik yetişkinliğin geliştirilmesi ve yığın çalışmasının yetkinleştirilmesi gibi hedefleri ön plana çıkarır. Bu taarruzda hangi konuda eksikliklerimi gidereceğim, hangi kitapları okuyacağım, gazete dağıtımını kaç adet artıracağım, hangi yeni bölgeye gireceğim, kaç okuma gurubu kurup, kaç sendikada etkinliğimi artıracağım vb. sorular, bu hedeflere ilişkindir.

Daha geniş çevrenin, hedef koyup "düzenli katkı" taahhüdünde bulunarak, bu olmazsa bağış yoluyla, *gönlünden kopan ne varsa* onu vererek taarruza katılmasının sağlanması için aktif bir yığın çalışması gerekir. Bu, hem partinin çevresini genişletir, dostlarımızın sayısını çoğaltır, hem o güne dek farkında bile olunmayan engin olanaklar yaratabilir. Sonuçta da hedefin aşılmasını kolaylaştırır.

Özveri taarruzuna yeni katılan örgüt ya da yoldaşlarda, hedef saptarken doğal bir endişe, ürkek yanaşım genellikle gözlenir. Ancak, hedefi gerçekleştirme deneyiminin devrimci mantığı yaşanarak öğrenildikçe, ertesi yıla bu tutum değişir. Taarruza bir hedef saptayıp taahhütte bulunarak katılma, bu taahhüdün gerçekleşmesi için yaratıcılığı, görülen olanakları zorlama, görülemeyenleri farketme, sihirli sonuçlar doğurur. Bir yılın sempatizanlarının, taarruz eğitiminden geçtikten sonra, ertesi yıl pırıl pırıl parti üyeleri olarak karşımıza çıkmaları, bu nedenle sık raslanan bir olgu olmuştur.

Taahhüdün yarım bırakılmaması, hedefin aşılarak yerine getirilmesi çeşitli açılardan önemlidir. Bir kez, kişi verdiği sözü yerine getirmeli, sözünün eri olmalıdır. Ama asıl önemlisi, hedefli katılma, bu hedefi gerçekleştirmek için çalışma, kişiye kendi potansiyelinin sınırsızlığını gösterir. Belki o güne dek farkında bile olmadığı enerji ve yaratıcılığı *açığa çıkarır.* Kendisini üstün ve zayıf yönleriyle daha yakından tanımasına katkıda bulunur. Girişimci, cesaretli tutumu geliştirir. Sonunda, bireyci yönleri törpülenmiş, kollektif çabanın tadını almış, kendine güvenli, kararlı insanlar yaratır. Böylece, koşulları değiştirmeye yönelik devrimci eylem içinde, insanın kendisinin de değiştiği, kendini aştığı kanıtlanır.

Genelin ve bütünün, ve yalnızca onun vidası olmak

Yürükoğlu yoldaş, 7.Taarruz'un kapanış gecesinde yaptığı konuşmada, yoldaşlarımızda, "uzun süre birlikte çalıştığı kollektifin değil, kendi sorumluluk alanı olan işin değil, genelin ve bütünün ve *yalnızca* onun vidası olduğumuz anlayışını daha da geliştireceğiz" diyordu.

Bu, partinin çıkarının, üyelerin kişisel çıkarlarından önde geldiğini, bunun da önünde devrimci savaşımın çıkarlarının durduğunu, yoldaşlarımızın yetiştirilmesinde bu yöne özel dikkat verileceğini anlatıyordu.

Gerçekten, her özveri taarruzu, parti üye ve sempatizanlarında, "örgüt için üretip örgüt için çalışma" ya da "her özveri parti için" anlayışını tazeleyen, bilinçleri "rektifiye eden" bir eylemdir. Özveri taarruzu, bireysel, kesimsel çıkarları, kollektif çıkarın içinde yoğurmayı, bununla bağlı olarak *sosyalist yarışma* ruhunu yükseltirken, *yoldaşça dayanışma ve yardımlaşmayı* sonuna dek geliştirmeyi hedefler. Taarruz, yoldaşlarımıza ortak hareketin, toplu özverinin, yoldaşça güvenin, yüce bir amaç için alınteri dökmenin, en önemlisi çelik disiplinli bir örgüt olmanın anlamını yaşamda gösterir.

Türkiye Komünist Partisi'nde Lenincilerin elinde doğan, daha baştan "burjuvaziye karşı savaş, oportünizme karşı savaştan ayrılmaz" ana belgisiyle yürütülen özveri taarruzunun, 13 koca savaşım yılı boyunca komünistlere bu yönde katkısı büyük oldu. Bu süre içinde komünistler ve işçi sınıfımız, devrimci durumun kavga ateşlerini de, faşizmin karanlığını ve çözülüp gidişini de yaşadı. Bugün devrimci durumun eşiğine geldiğimiz, her köşeden kavgaya çıkan işçinin sesinin duyulduğu bir dönemdeyiz. Ve artık işçi sınıfının elinde, sahip olmakla övüneceği bir silah var: Özveri taarruzlarının ruhunda eğitilmiş, oportünizmden arınmış, disiplinli, özverili, devrimci Marksizmin bayrağını yüksekte dalgalandıran, fabrikalardan, 1 Mayıs alanlarından ses veren Türkiye Komünist Partisi!

Türkiye'ye devrim, işçi sınıfına illegal komünist partisi gerek!

İnanç, özveri, emek — sarsılmaz parti demek!

Yarının devrimi için, haydi bugün özveri taarruzuna! Özveri için ileri!

Gereksinim, akademik-demokratik sorunlar için mücadeleyi temel alan, geniş öğrenci yığınlarının özgül sorunları için dövüşen bir öğrenci gençlik hareketidir.

Bir kez daha “t ptancı siyas te hayır”

Gençliğin kendi özgül sorunlarıyla ciddi olarak ilgilendiğini kanıtlamadan, onlar çevresinde eylem örgütleyip, gönüllerini kazanmadan daha genel sorunlarda yığınsal eylem örgütlemek de olanaklı değildir.

Son yılda iyi bir gelişme gösteren gençlik örgütlenmemize, başarılarını gölgelemeden bazı eksiklerini hatırlatmak ve bunlarla ilgili önerilerde bulunmak istiyorum.

Merkez Komite'miz Şubat 1990 toplantısında bir durum değerlendirmesi yapmış ve militan, dövüşken eylem örgütü olma zorunluluğunun altını kalın çizgilerle çizen bir duyuru yayınlamıştı. Ardından merkez organımızda da bu doğrultuda yazılar yayınlanarak, konunun önemine dikkat çekildi. Elbette bunun bütün örgüt üzerinde etkisi oldu, gençlik örgütlenmesinde de oldu. Gençliğin eylemlerinde bu doğrultuda bir yükseliş görüldü.

Ancak, belki bu vurgunun ne anlama geldiğini tam kavrayamamaktan, militan eylemle, akademik-demokratik sorunlar için eylemi karşı karşıya koymaktan, belki de akademik, demokratik sorunların kafalarda geriye kaymasından dolayı, partili gençliğin eylemlerinde ve bu alanda çalışan yoldaşların çoğunun kafasında, çalıştığı kesimin sorunlarından bir kopukluk var. Çalışma stilinde, akademik-demokratik sorunlardan kalkmayan, yerel sorunları temel almayan bir toptancılık var.

Son yılda KGÖ'nün yaptığı eylemlere bir göz atarsak görürüz ki, çoğunluğu genel siyasal konulardadır. Çalıştıkları önemli bir kesim olan üniversite gençliğinin özgül sorunları üzerine eylemleri ise yok denecek kadar azdır.

Aynı sorun eylemlerin biçiminde ve katılımda da yansımaktadır. Geçtiğimiz yıl, bu alanda, ağırlığıyla korsan eylem yapılmıştır. Yani, en militan, en gözüpek, az sayıda gencin sokağa çıkıp, kısa bir süre için illegal bir eylem yapıp, ardından hızlıca dağılması biçiminde eylemler öne çıkmıştır. Bunlar da geniş gençlik yığınlarını sokağa döken eylemler olamamıştır. Genç yoldaşların kafasında, eylem yapmak, korsan eylemle özdeşleşmiştir. Bu da elbette, yerel sorunlarla cebelleşmeyip, yalnızca genel siyasal konularda eylem düşünmek ve örgütlemekle yakından bağlıdır.

Gençliğin kendi özgül sorunlarıyla ciddi olarak ilgilendiğini kanıtlamadan, onlar çevresinde eylem örgütleyip, gönüllerini kazanmadan daha genel sorunlarda yığınsal eylem örgütlemek de olanaklı değildir.

Merkez organa mektup yazan partili genç yoldaşların bazılarının gözlemlerinden de aynı sonuç çıkıyor. A.H.Uzun yoldaş, geçen sayımızda yayınlanan bir mektubunda şöyle diyor:

"Genel ideolojik konularda karşımızda tutunabilecek düşünce, kişi, örgüt vb. yok. Ancak sorun pratik sorunlara geldiğinde deyim yerindeyse çuvallıyoruz... Aşmanın yolu, sanıyorum 'toptancı siyasete hayır' belgisiyle çalışmaktır." (*İşçinin Sesi*, sayı: 398)

1983 yılında, örgütün tutumunu değerlendiren Yürükoğlu yoldaş, o zamanlar bütün örgüt için geçerli olan bu soruna karşı "Toptancı siyasete hayır" başlıklı bir yazı yazmıştı. Bu yazı, örgüt çalışmamızda belki de bir dönemeç olmuş ve tüm örgütlerimiz bu yöndeki hatalarını hızla düzeltmişlerdi. Hatta bu hatayı düzeltirken öteki uca savrulma, yerel sorunlarda takılıp kalma, genel siyasal hedefleri savsaklama gibi yanlışlar da yapıldı. Ama zaman içinde örgüt çalışmalarımızda geneliyle denge sağlandı.

Yürükoğlu yoldaşımızın, o gün örgütün geneli için söyledikleri, bugün gençlik örgütlenmesinde çalışan yoldaşlar için aynen geçerlidir. Bu yazı, genç yoldaşların, sorunu nasıl aşacaklarına da ışık tutuyor. Yürükoğlu yoldaşın, genel olarak işçi-emekçi yığınlar arasında yapılacak çalışma üzerine söylediklerini, gençlik örgütlenmesinde çalışan yoldaşlar, gençlik yığınları diye okurlarsa, sorunlarının ilacını bulurlar. Çok yararlı olacağı düşüncesiyle, Yürükoğlu yoldaşın söz konusu yazısından uzunca bir alıntı yapacağız:

" 'Türkiye Komünist Partisi II.Leninciler Konferansı... her alanda yürütülecek propaganda ve ajitasyonun, bu alanda yaşayan halk yığınlarının kendi sorunlarından, gereksinimlerinden ve isteklerinden yola çıkarak, bu sorunlarla işçi sınıfı hareketinin ülke çapında istemleri arasındaki bağı kurması, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devriminin bu kesimlere getireceklerini *somut* olarak göstermesi ve bu yolla sorunların iktidarın ele geçirilmesi zorunluluğuna... bağlanması gerektiğini karar altına alır.' (*TKP II.Leninciler Konferansı 1981, Kararlar*, s.109)

"(...)

"... Çevredeki emekçilerin somut sorunlarından, onların psikolojilerini dikkate alan biçimde ekonomik-demokratik (öğrenci gençlik için bir de akademik — *İ.S.*) sorunlardan kalkmak gerektiğini defalarca işledik.

"(...)

"Somut sorunları, somut dertleri alarak, bunları devrim davasına bağlamada bugüne dek gelmiş geçmiş tek bir usta hareket var, Bolşevikler. Devrimi de ancak böyle yapabilmişler. Soyut laflarla olmuyor. Onlardan öğreneceğiz.

"... Yaşadığın bölgenin somut sorunlarından kalkmazsan insanları kazanamazsın.

"(...)

"Yerel kavganın üstüne oturmayan örgüt, örgüt olamaz. Örgütlerimiz hâlâ ideolojik gücün kazanımlarını kullanıyorlar.

"... Örgüt bölgenin sorunlarıyla itiş-kakış içinde ortaya çıkar. Ya yerel çalışmalar içinde doğacak, ya da onun dışında kurulabilir ama mutlaka yerel sorunların üstüne oturacak, hemen çevrenin sorunlarına eğilecek. Oportünizmden nefretimiz, yanlışlıkla bazı doğruları da güme götürmesin.

"Bu her zaman böyledir. Her zaman örgüt, örgüt olmak istiyorsa yerel sorunların üstüne oturmak zorundadır. Onları küçümsememek zorundadır... Her yerde bildiriler çıkıyor. Antetli, renkli. Ne var ki, hep genel siyasal konularla ilgileniyor. Oysa işçiler fabrikadan atılıyor, işsizlik, açlık, baskı, zorbalık, sayılmayacak denli sorunlar emekçiyi yakıp kavuruyor.

"... Yerel kavganın üstüne oturmayan örgüt, örgüt olamaz.

"Yerel kavgaları tek bir devrim kanalına akıtmaktan söz ediyor Lenin. Söylediği ve yaptığı budur. Biz bunları güzel söylüyoruz, ama kötü yapıyoruz. İşte bu olmuyor! Biz de güzel yapacağız. Nerede insanlar toplanabiliyorsa biz o işin içindeyiz.

"(...)

"Hatamızı, hızla dağıtıp yoketmemiz gereken hatamızı şöyle söyleyeyim: *Toptancı, global siyaset.* Çoğunluk yoldaşımız global siyaset yapıyor. Türkiye'de devrimden konuşuyor, dünyada devrimden konuşuyor, bölgesinin, insanının sorunundan konuşmuyor. Yerel siyaset yapılmıyor. Hatamızı düzeltmenin yolu *yerel siyasete* gereken önemi vermekten geçiyor.

"(...)

"Siyasal çalışmayı, yalnızca yerel siyaset düzeyinde tutmak, sendikal siyaseti devrimci siyasetin yerine geçirmek olur, kapitalizmin istediğinin ta kendisidir. Ancak, yerel-somut sorunlar üzerinde çalışmayı reddetmek de gerçekten 'solcu' suçlamasına hak verdirir.

"(...)

"... Bizde olmayan, olması gereken yerel siyasettir. Genel siyasetimizin yönü herkesten güzel ve doğrudur. Günlük pratik çalışmada bunu yerel çalışmayla dengelemek gerekir. Yayın organımız var, yayınlarımızın içeriği var. Onunla eğitim, onu sokaklarda satma, onun görüşlerini yayma, bunlar sürecek. Ama saha operatörü olan yoldaşlar, yığın çalışmasının içinde olan yoldaşlar global siyaset tutumunu bırakmalıdırlar. Yerel siyaset, yerel sorunlara gereken önemi vermek. Tüm ustalık burada.

"Yerel çalışmaya hakkı olan önemi vermek ve bu çalışmayı devrim davasına bağlamak zorundayız. Allaha şükür, herşeyi devrim davasına herkesten güzel bağlıyoruz. Şimdilik olmayan şeyleri bağlıyoruz. Yerel sorunları, insanları, bunları devrim kanalına bağlamak sorunu var. Biz bağlıyoruz ama bağlananlar ortada yok. Bağlanacaklara gitmek gerek. Şaka bir yana yoldaşlar, bu çerçeveyi ciddi olarak, son hızla yaşama geçirmeliyiz...

"Siyasetin yerel ve genel, kesimsel ve genel düzeylerini başarıyla birleştiremezsek, oportünizmin işçi hareketi içindeki etkinliğini yokedemeyiz. Ayrıca bunu oportünizm diye de ele almayın. Karşınızdaki kapitalizmdir, kurulu düzendir. Devrime dek, gücümüzün ve saldırımızın artışı oranında artacak bir saldırıyla karşı karşıyayız. Bu, *düzenin devrim hareketine saldırısıdır.*

"Bu saldırıya ancak yığınların içine yerleşerek ... yanıt verebiliriz. Yengeçi bilir misiniz? Tehlike karşısında yüzmeyi bilmeyen (yani şapkasını alıp gitmeyi bilmeyen) bu hayvan yavaş yavaş kumun içine gömülür ve kendisini kapatır. Bizim de yapacağımız, benzetmenin sınırlılığı içinde, budur. Bizim kumumuz işçiler, emekçiler, yığınlardır. Onun içine gömüleceğiz, onunla birlikte ülkeyi boydan boya ayaklandıracak karşı saldırıyı örgütleyeceğiz. Daha yapamadık.

"Yapamayışımızın nedeni, söylediklerimizin yanlışlığı değildir. Yığınların en gerçek, en kapsamlı ve en kalıcı çıkarlarını ilgilendiren konuları getirmeyişimiz değildir. Yığın çalışmasının dinamiğini düzgün oturtamadık. Emekçinin somutundan kalkarak, onun en önemli çıkarlarını nasıl savunduğumuzu gösteremedik.

"Onun somutunda çalışacağız. Dudak bükmeden, yerel siyasette harıl harıl çalışacağız. Ekonomik sorunlar, sendikalar, belediyeler, şunlar bunlar, oradan oraya koşturacağız. Bu iş böyle olacak.

"... Global, toptancı bir siyasal çalışma yerine, yerel çevresel sorunlara oturmuş, oralarda odaklanmış, oralardan genel devrim kanalına akan bir çalışma gerekiyor.

"Bu örgütün yıllar içindeki gelişmesine bakarsanız yoldaşlar, çok hatalar yaptı. Ancak örgütün en güçlü yanı, hatalarını zamanında gördü ve ona göre tutum aldı. Onun için eminim, çok eminim, yarından başlayarak başka türlü çalışacağız. Üstümüze düşeni yapacağız.

"Toptancı siyaset değil, yerel çalışmaya oturmuş devrimci siyaset!" (R.Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, sayı:244, 17 Ekim 1983)

Gençlik örgütlenmesinde çalışan yoldaşlar, genel siyasal konulardaki ajitasyon-propagandada oldukça iyiler, ama gençliğin özgül sorunlarını bilmek, bulmak, yakalamak ve onlar uğruna savaşıma dalmakta zayıflar. Yani, gençlik yığınlarının sorunları üzerine gitmiyorlar ve bundan dolayı da gençlik yığınlarının nabzı tam anlamıyla ellerinde değil.

Bu durum çok ciddi bir eksikliktir ve gençlik alanında çalışan yoldaşlar tarafından hızla giderilmelidir. Aksi takdirde, gençlik yığınından kopma, soyutlanma gibi tehlikelerle karşı karşıya kalınır.

Önümüzde yeni öğretim yılı var. Burjuvazi yeni öğretim yılına, öğrenci gençlik için ciddi saldırılar hazırlıyor. Yeni öğretim yılında paralı öğrenim başlıyor. Buna yığınsal ve militan eylemlerle karşı durmak gerekiyor. Eğer gençlik örgütümüz gücünü bunu engellemek doğrultusunda kullanırsa, militanlığını, tüm öğrenci geçliği saran bu sorunda, onların en önünde yürüyerek gösterirse, onların en önünde dövüşürse, kat kat büyüyerek ve güçlenerek çıkabilir.

Paralı öğretim, öğrenci gençliğin sorunlarının yalnızca biri, ama önemli biridir. Daha bunun gibi yüzlerce sorun var. Harçlar, yurt sorunu, disiplin yönetmelikleri, başarı ölçme ve değerlendirme sistemleri, spor olanaklarından, kültürel çalışma olanaklarından yoksunluk vb. vb... Sorunlar saymakla bitmez. Bunlar için savaşım vermeyen bir gençlik örgütü bir noktada tıkanır. İlerlemenin ve yığınsallaşmanın bir tek yolu vardır, yığınların kendi sorunlarıyla uğraşmak ve onlar uğruna dövüşmek.

Militanlık, dövüşkenlik, yerel sorunlardan kopmayı, yığınları evde bırakarak kavgaya gitmeyi gerektirmiyor. Tam tersine, onların sorunları için, onlarla birlikte dövüşmeyi gerektiriyor.

Bugün gençlik örgütlenmesi, yığınsal, geniş çaplı eylemler hedeflemelidir. Elbette bu, gençliğin legal, sosyalist yığın örgütü oluşturması ve legal yayın çıkartması gereksinimiyle de çok yakından bağlıdır. Böylesi bir eylemliliğe, ancak öyle bir örgütlülükle yanıt verilebilir.

Partili gençliğimizin, bu sorunları, güle oynaya aşacağından hiç kuşku duymuyor, sorunlarını çözmede ve ileri atılmada onlara büyük başarılar diliyoruz.

Hem örgütsel, hem düşünsel hazırlıkları yaparak, yeni öğretim yılında, burjuvaziye büyük tokatlar atmak için ileri!

Nezihe Dalyan

(Baştarafı 12. sayfada)

Ancak bunun ilk ve zorunlu koşulu, sınıfın ileri temsilcilerini merkez, şubeler ve işletmeler düzeyinde aktif ve yığınsal bir örgütlenme seferberliğine inandırmaktan geçer.

Sendika yönetimi ve bürokrasisi herşeyi tozpembe görmeye ve göstermeye çalıştığı, hataları ve yetersizlikleri kendi tabanına açıklamayan, ihtiyaçlarını işçi sınıfından saklayan, tabanın sendika-içi demokrasi istemlerine kulak tıkayan anlayış ve alışkanlıklarını sürdürdüğü sürece, bu iş olanaksızdır.

Sendikanın gücünü abartan, başarısız olduğu, güçsüz yanlarını üyelerinden gizleyen ve Petrol-İş'in gerçek gücünün işçiler olduğunu unutan *seçkinler*, onu işkoluna egemen bir sınıf sendikası, devrimci ve demokrat sendikacılığın başarılı bir örneği konumuna getiremezler.

Sendikal birlik konusu, sendikasız ve işsiz işçileri de içerir!

Önce, PKL işkolunda örgütlenme alanları ve potansiyeli nerededir sorusuna yanıt vermeye çalışalım:

1. *Tablo 1*'deki verileri temel alırsak, işkolu içinde yeralan ve *işçi sayıldığı halde* sendikalı olmayan 54 bin 966 işçi (1990 Ocak ayı) var. Bunun 15 binden fazlası, Petrol-İş'in *nasılsa kaybettiği* üyelerdir. (Yönetim, bunun açıklamasını yapmalı.)

2. İşkolu içinde yeralan, sendikanın örgütlü olduğu işletmelerde çalışan ancak işçi sayılmayan ("memur"lar, mühendisler, "sözleşmeli" ve daimi kadrolu tüm işçiler), "kapsamdışı" işçilerin oranı, yer yer *üçte bire* varıyor. "İşyerlerinde çalışan her 4 işçinin ancak 3'ü örgütlenebilmektedir." (*Petrol-İş 20.Genel Kurul Çalışma Raporu, 1986-1989*, s.70-71)

3. İşverenin geçici, mevsimlik, ya da taşeron işçi kullanması, yine aynı raporun verilerine göre önemli boyutlara varmıştır. Kamu işletmelerinde geçici işçi sayısı, daimi işçi sayısının yüzde 80'ine varmakta, toplam sigortalı işçilerinse yüzde 20'sini oluşturmaktadır. Taşeron işçi oranı da yüzde 15'e varmaktadır. (*agy*)

4. Öte yandan, sayısı çok kabarık olan küçük işletmelerde sigortasız, "kaçak" çalışan, sendikaların ve bakanlığın kayıtlarına geçmemiş binlerce işçi vardır.

5. Sendikalı oldukları halde işyeri grev yasağı kapsamında bulundukları için (petrol sektörü) sendikalılıkları da tehdit altında bulunan işçilerin tam sendikal haklar sorunu, Petrol-İş'in yakıcı bir sorunudur.

6. Bir de, PKL işkolunda, Petrol-İş'e göre sayısı son üç yılda 130 bini aşan *işsiz işçiler* vardır. Bunlar da sınıfımızın parçasıdır. İşli-işsiz işçi dayanışmasını aktif örgütlemek, işten çıkarmalara karşı militan eylem yöntemleri geliştirmek gerekir. Sendikal birliği sağlamanın canalıcı bir yönü de budur. Petrol-İş yönetimi, "önce en yenileri atın, isteklileri çıkartın" diye işverene akıl veriyor. Böyle "sınıf sendikacılığı" olmaz!

Şurası açık olmalı ki, işçi sınıfının, yaşamın istemlerine yanıt veremeyen, tersine, yanlış çizgisi nedeniyle, giderek işçilerin güvenini yitiren hiçbir sendika yönetimi, en yetenekli ve başarılı profesyonel örgütleyicilerle bile yola çıksa, kan kaybetmekten kurtulamaz. İşçiler düzgün ücret sendikacılığı, militan eylem, sendika-içi demokrasi ve güçlü sendikal birlik istemektedirler. İşçiler, en uzak kentlerde ve en küçük işletmelerde bile, büyük konfederasyon, güçlü sendika ve tabanın istemlerine sözcülük edecek, işçi nitelikli, güvenilir yöneticiler aramaktadırlar. Bu istemler, günümüz sendikacılığının başlıca geçerli silahları olmak durumundadır.

Sigortasız çalışan milyonlarca işçinin bulunduğu, milyonla sigortalı işçinin (işçi sayılan işçinin) sendikal örgütlenmeden yoksun olduğu Türkiye'de, burjuvaziyle bağlarını kopardığına inanan ve bunu kanıtlamaya kararlı olan her sendika yöneticisi için, her namuslu işçi lideri için, işte bunlar önde gelmelidir. Petrol-İş'te durum pek de böyle gözükmemektedir.

İşçinin "seviyesi" ve istemi nedir?

Demokrasi konusunda Petrol-İş'in bir yöneticisi, sendikanın 20.Genel Kurul'unda şöyle diyordu:

"Biz işçi sınıfını ve emekçi halkımızı *demokrasiyi talep edecek ve demokrasi için mücadeleye girecek seviyeye getirmedikçe*, getiremediğimiz sürece bu ülkeye demokrasi gelmeyecektir, zembille inmeyecektir." (Mansur Burgucu, Petrol-İş 20.Genel Kurul konuşması, Ekim 1989) (abç)

Bu, üstten alan öğretmen tavrı ve alçak gönüllülükten uzak konuşmasıyla, Mansur Burgucu, işçi sınıfını ve emekçi halkı "demokrasiyi talep edecek, demokrasi için mücadele edecek bir seviyeye getirmeyi" düşlüyor. Bereket versin ki, işçi sınıfı ve emekçi halk, her iki konuda da oldukça ileri düzeyde olduğunu binlerce eylemle ve en başta da, Petrol-İş içinde sendika-içi demokrasi istemini yükselterek kanıtlıyor, Burgucu'ları bu eziyetli işten kurtarıyor.

Tabanın söz ve karar sahibi olması, ya da sendika-içi demokrasi istemi, kitapları, dergileri, sendika genel kurullarının tumturaklı konuşmalarını çoktaan aştı, işçi yaşamının ve eyleminin özüne işledi. Bir daha çıkmamak üzere gündeme girdi.

Gerçekten de, günümüzde işçilerin sendikalarda, sendikal eylemin tüm alanlarında görüşlerini açıklamak, kararlara katılmak ve yönetmek konusundaki gözkamaştırıcı girişkenliğine kim tanık olmamıştır? İşin özü şudur ki, işçi sınıfının girişkenliğinin ve yaratıcılığının fabrikalarda, sendikalarda, sokaklarda eylemde ortaya çıkan çeşitli görüntüleri ve birçok yerde sendika basmaya, sendikacı cezalandırmaya varan sendika-içi demokrasi istemleri, *sendikal olsun olmasın, yaşamın bütün alanlarının demokratikleştirilmesi isteminin* bir yansımasıdır.

İşçiler, kapitalistin sömürme ve işsiz bırakma "özgürlüğü"nün olmayacağı, emekçi çoğunluğun her alanda, her düzeyde aktif olarak yönetime katılacağı bir demokrasi, *gerçek demokrasi* istiyorlar.

İşçilerin istediği ve sınıfsal olarak uygulamaya yetenekli ve hazır oldukları tarih boyunca birçok kez kanıtladıkları *demokrasi*, bugünkü burjuva yasalarının, yönetmeliklerinin ve tüzüklerinin, bırakın kısıtlı, güdük, "Türkiye tipi" demokrasiyi, görece "ileri" bir burjuva demokrasisinin bile genişleyerek verebileceği demokrasi değildir. Böyle bir demokrasi, öz olarak burjuvazinin mülkiyetini, sömürüsünü, devletini tehdit eder. Biçim olarak, onu aşmıştır, *aktif yığın demokrasisidir*.

Kapitalizm koşullarında bugünkünden çok daha ileride bir burjuva demokrasisi bile (İngiltere, İsveç vb.) Türkiye'de işçilerin sendikalarda, işletmelerde çalışma yaşamının ve mücadelenin her alanında özlemini çektiği sendika-içi demokrasiyi onlara vermeyecektir.

Sendikalar içinde yuvalanmış reformistlerin ve sosyal-demokratların, kaşarlanmış liberallerin savundukları ya da savunur göründükleri "demokrasiyle", işçi sınıfının çalışma alanlarında, sendikalarda ve eylem alanlarında uygulama örneklerini sergilemeye başladığı ve uygulamaya hazır olduğu demokrasi arasında koskoca bir *dünya farkı* vardır.

Tam da bu nedenle, Türkiye işçi sınıfının demokrasi kavgasının ilerlemesi, sendikalardaki liberal, sosyal demokrat, reformist engellerin aşılmasına, sendika-içi demokrasinin pekiştirilmesine bağlıdır.

Sendika-içi demokraside Petrol-İş nerede?

Petrol-İş sendikasının eski genel başkanı ve liberal burjuva partisi SHP'nin "işçi sorunlarıyla" görevli genel sekreteri Cevdet Selvi, Petrol-İş 1. Bölgesel Temsilciler Kurulu'nda yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

"İşçi sınıfının çıkarları doğrultusundaki her ileri ve etkin gelişmenin içinde ve önünde yeralan Petrol-İş bu toplantıyla yeni bir aşamayı gerçekleştirmektedir. Demokratik katılımcılığın kararların oluşumunda ve alınmasında tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin, örgüt içi demokrasinin tabana indirilmesinin özgün bir örneğini yaşamaktadır." (Cevdet Selvi, Petrol-İş 1. Bölgesel Temsilciler Kurulu'nda yaptığı konuşma, İstanbul 1987)

Bölge düzeyinde temsilciler toplantısı olumludur. Ama bu, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin kendisi değil, yalnızca bir yönüdür. Petrol-İş'in "*her* ileri ve etkin gelişmenin içinde ve önünde olduğu" görüşüne hak verebilmek için, örneğin, tabanın söz ve karar sahibi olmasının temel yöntemi olan "seçim" ilkesine bakmak gerekmektedir. İşyeri temsilcilerini işçiler mi, yoksa şube yönetimi mi seçiyor? Onu görevden alan kim? Yasayı önümüze sürmeyin, yaşamda hangisi oluyor, onu anlatın!

Öte yandan, bırakalım *her gelişmeyi*, Petrol-İş yönetimi, birçok kez aldığı örgütsel kararların bile önünde ya da içinde olmamış, gerisinde kalmıştır. Örneklemek gerekirse 1 Mayıs 1989, "özelleştirmelere karşı üretimden gelen gücün kullanılması" konusunda alınmış pekçok karar. Başka örnekler bulmak, herhalde zor değildir.

Petrol-İş yönetiminin sendika-içi demokraside önde mi, yoksa geride mi gittiğini anlamak için işçiye sormak yeter. Olguların kanıtladığı gibi, kürsüyü işçilere bırakmak, çoğu kez, eğer dürüst ve namusluysalar, en kalın kafalı öğretmenlerin bile zihnini açar, "seviyesini" yükseltir. PKL işkolundan vereceğimiz birkaç demokrasi dersi bu açıdan herkes için seviye yükseltici ve zihinleri berraklaştırıcı bir işlev görebilir.

İşçiler seslerini yükseltiyorlar!

Petrol-İş İstanbul Şubesi 14. Olağan Genel Kurulu'nda delegeler, "biz Ahmet'e Mehmet'e değil, sendikal anlayışlara karşı çıkıyoruz" diyor, şube yönetiminin tabanın gerisinde kaldığını, ona önderlik edemediğini, sendikayı "sınıfsal bir mevzi değil, kişisel bir mevki" olarak gördüklerini belirtiyorlardı. Sendikanın organlarının çalıştırılmasını isteyen işçiler, şu şikayetleri getiriyorlardı:

"İşçi sınıfı hayatın her alanında demokrasiyi savunmak zorundadır. Politikamızın ana doğrultusu budur. Ancak işyerlerini ziyaret etme gereği bile duymayan, işyerlerindeki sorunları telefonla çözmeye çalışan, kitleden kopuk, bürokratlaşmış, lafa gelince işçiden yana görünen sendikacıların bu sorunları çözmesi mümkün değildir." (*2000'e Doğru*, 4 Haziran 1989)

Petrol-kimya-lastik işkolunda çalışan sanayi işçilerinin sendika-içi demokrasi istemine bir başka örnek, Yalova'da Aksa ve Akkim işçilerinden geldi. Bu işçilerin, Petrol-İş yönetimine seslenen bir açık mektubu, *Cumhuriyet*'te yayınlandı. Mektupta işçiler, Yalova şube yönetiminin "işçilerin üzerinde uyguladığı anti-demokratik baskı ve uygulamalardan, işçi temsilcilerini görevden almasından defalarca şikayet ettiklerini, Petrol-İş genel merkezinin uyarılara sessiz kalması karşısında bu sendikadan istifa edip Laspetkim-İş'e geçtiklerini anlatıyorlar.

İşçilerin mektupta işaret ettikleri bazı noktalar var ki, doğrudur ve çok önemlidir:

"Diyoruz ki, yüzde 92 *tabanın sesine kulak verin,* kararına saygı gösterin, demokrasiye ve insan haklarına verdiğiniz önemi *ispatlayın.* Hem bizler hem de kamuoyu görsün, yaşasın.

"Eğer Petrol-İş'in uygulamaları bu tempoda giderse Petrol-İş'ten kopmalar bizimle son bulmayacak ve çok çelişkili, karışık bir döneme girilecek, *bundan da zarar görecek olanlar hep işçiler olacaktır.* Asıl yanlışlık uygulanan sistemdedir, *bunu anlamanız, düzeltmeye çalışmanız,* işçilerin ilerideki günlerde *tekrar* takdirini kazanacaktır." (abç)

AKSA ve AKKİM İşçilerinin Petrol-İş'i terketmeleri yanlıştır, pireye kızıp yorganı yakmaktır. Ancak, mektupta sendikal birlik, sendika-içi demokrasi, bürokratizm konusunda yaptıkları uyarı, Petrol-İş yönetimine yanlışını düzeltme fırsatını *hâlâ* tanıyan dili, sınıfımızın "seviye"sini, bütün kızgınlığına karşın hoşgörüsünü, olgunluğunu çok güzel yansıtmaktadır. Mektubu kalıcı ve önemli yapan da budur.

Bu örnek eskidi diyen varsa, Adana'dan taze örnek verelim. PHA'dan gelen haber şöyle:

"Sasa'da son durum: Petrol-İş Adana şube yönetiminin Sasa'daki üç temsilciyi 'toplumsal barışı bozdukları' gerekçesiyle, toplu iş sözleşmeleri esnasında temsilcilikten almasından sonra, olayı protesto eden diğer iki temsilci ve bir yönetim kurulu üyesi daha sendikal görevlerinden istifa ettiler. Sendika yönetimi, yasalara sığınıp, 'atama hakkı bizdeyse, görevden alma hakkı da bizdedir, atama yaparken iyidi şimdi kötü mü oldu?' şeklinde düzeysiz bir anlayış sergiliyor.

"SBP(Sosyalistlerin Birlik Partisi) çizgisine angaje olan şube başkanı, sendikanın temelini oluşturan Sasa işçileri üzerinde oyunlar tezgahlıyor, bölgecilik, şovenizm yaparak sınıfın birliğini dağıtıyor.

"Olay bölgedeki devrimci ve demokrat sendikalar arasında konuşulur ve sıcaklığını sürdürürken, *durumdan faydalanan*. işveren işçi çıkarmaya başladı. İlk aşamada 15 kadar sendikalı ve 25 kadar sendikasız işçiyi çıkaran Sasa işveren vekili Nihat Yüksel (Eski futbolcu Aslan Nihat), bu sayının dörtyüze çıkabileceği haberini yaymış durumda.

"İşçilerin desteklediği temsilcileri görevden alarak işverenin girişimine fırsat tanıyan Petrol-İş şube yönetiminde, şube sekreteri ve mali sekreter, bu durumu "protesto"(!) etmek için, işçilerin gülünç bulduğu iki günlük açlık grevi yaptı. İşçiler, bu tür uyuz eylemlerle sonuç alınamayacağını, Sasa'nın tek çıkış yolunun işletme düzeyinde ve Petrol-İş genel merkezi düzeyinde eylem yapmak olduğunu belirtiyorlar.

"Aynı yönetimin, sendika temsilcilerinin görevden alınmasını protesto etmek için şubeye yığınsal olarak gelen işçileri dinlemeye yanaşmaması huzursuzluk yarattı. İşçiler bu olaydan sonra şube yönetimine güvenmiyor ve soruna fabrika içinde bir çözüm bulmaya çalışıyorlar." (*PHA Güney Temsilciliği,* 12 Temmuz 1990)

"Seviye"yi işçilerden öğrenin!

Petrol-İş üyelerinin, şubelerden genel merkeze dek uzanan sağ,

tutucu anlayışlarla kavgası, elbette sonuçsuz kalmamaktadır. Bunun bir örneği, geçen yıl yapılan, biraz önce değindiğimiz İstanbul şube kongresidir.

İstanbul şube kongresinde işçiler, yalnızca 17 yıllık eski yönetimi devirmekle kalmadılar. Kongre ayrıca, "temsilcilerin seçimle işbaşına gelmesini", "baştemsilcilerin ayda bir, temsilciler kurulunun iki ayda bir toplanmasını", "toplu sözleşme, işçi sağlığı ve işgüvenliği, basın, yayın ve eğitim, şube örgütlenme komiteleri kurulması, kadın komisyonu, sosyal kültürel faaliyet birimleri oluşturulmasını" ve "şubenin akşam saatlerinde ve tatil günlerinde açık tutulmasını" kararlaştırdı.

Bütün bunlardan ders çıkarılmalıdır.

Petrol-İş üyeleri, toplum çapında demokrasi mücadelesini daha çok yükseltebilmek için, sendikalardaki anti-demokratik işleyişleri kaldırmanın kavgasını vermektedirler. Sendikalarında, belki henüz maddeleri yasalara yazılmamış, ancak gerekli olduğu için yürürlüğe girecek fiili bir demokrasi istemektedirler. Tabanın aşağıdan yukarıya söz ve karar sahibi olmasının ilk durağı olarak da, işyeri temsilcilerinin seçimle gelmesi ve onları seçenlerce, işçilerce görevden alınabilmesini istemektedirler.

İşçi sınıfının demokrasi istemi ve mücadelesi, iki ağızlı bir alev makinası gibi, bir ağzıyla işletmelerde, fabrikalarda, madenlerde burjuva iş yasalarını, sendikal yasa ve tüzükleri, yönetmelikleri geçersizleştirmekte, yakmakta, öteki aleviyle ise tüm bu tuzakların merkezinde bulunan siyasal makineyi burjuva devlet makinesini parçalamak, yakmak istemektedir.

Şubelerde ve merkezde ise, bugün etkin olan, daha bir süre de etkinliğini sürdüreceği anlaşılan liberal, reformist anlayış var. Bu anlayış sahipleri, işçinin "seviyesini" yeterli görmüyor, tabandan yükselen demokrasi istemi karşısında sıkışınca, sendikaların etkinliğini kısıtlamış olan burjuva yasalarına sığınıyorlar. Tabanın çıkarlarını yansıtan işçi liderlerinin temsilcilik görevlerinden alınarak, işverenin saldırısına açık bırakılması konusunda sağcı sendikacılardan geri kalmıyorlar.

Bir de, Petrol-İş'in işkolları istatistiklerinden yansıyan durumunun başlıca nedenlerinden olan, sendikaların siyasi anlayışlardan, örgütlerden "bağımsızlığı"(!) gibi görüşler var ki, SHP'lilerin huzurunda "inançla" savunuluyor. Buna da bakalım.

Sendikal "bağımsızlık" ve örgütsel bağımsızlık

Petrol-İş genel başkanı Münir Ceylan, Petrol-İş 20.Genel Kurulu'ndaki konuşmasında bir yerde şöyle diyordu:

"Sendikalar sınıf görüşleri esnasında mücadelelere bakıp, kitle örgütü olma özelliklerini unutmadan bağımsızlık anlayışını herşeyin üstünde tutmalıdırlar. Sendikalar *hiçbir siyasi parti ve anlayışın güdümünde olmamalıdır.* Bu itibarla bu genel kurulumuzda şunu söylemeyi görev biliyorum. Bugüne kadar *hiçbir siyasi anlayışa* bu örgütü teslim etmediğimiz gibi, bundan sonra da teslim etmeme hususunda inançla çalışacağız." (Münir Ceylan, Petrol-İş 20.Genel Kurul konuşması, Ekim 1989) (abç)

Bu konuşma, genel kurula çağrılı olarak gelen, ağırlığıyla sosyal demokrat politikacıların önünde yapılmıştır. Genel kurulu "onurlandıranların" başında, Erdal İnönü, Cevdet Selvi, Yüksel Çengel, Nurettin Sözen, Fatma Girik, Erhan Alptekin, Ercan Karakaş, Korel Göymen, Behlül Ablak, Muharrem Sarıçiçek, İbrahim Yener, Zübeyir Aydar, Salih Aktan, Mustafa Özyürek vb. SHP'liler gelmektedir. (*Petrol-İş gazetesi,* Kasım 1989)

Münir Ceylan, yukarıda aktardığımız sözleri, çeşitli siyasi hesaplarla, sendika şube yönetimlerinin sosyal demokrat eğilimlerini dikkate alarak vb. yapmış olabilir, olmayabilir de. "Niyetinin", "kastının" ne olduğunu, en iyi kendisi açıklar. Biz "niyetleri", "kasıtları" sorguya çekmiyoruz. Belli sendikal anlayışları, bunların sendikal çalışmada getireceği sonuçları açısından değerlendiriyoruz.

Bizce bu konuşma, sınıf mücadelesinin sıcağı içinde yaşayan, onu teninde duyan, temsil ettiği petrol-kimya-lastik işkolu işçilerinin önünde yürümeye çalışan bir işçi lideri için, talihsizliktir. Konuşmada yansıyan anlayış, gerçeğin dışına düşmektedir. Objektif olarak, kendi mantık zinciri içinde uzatılırsa, Türk-İş yöneticilerinin "partilerüstü sendikacılık" anlayışına kadar da varır.

Sendikalar, belli tüzük ve yönetmelikleri, belli kuralları olan yapılardır. Hangi kararların alınacağına, kimlerin hangi görevlere getirileceğine vb. sendikanın kendi disiplini içinde, sendikanın üyeleri karar verirler. "Sendikaların bağımsızlığı" budur, ve bunun adı *örgütsel bağımsızlıktır.*

"Bağımsızlık" sözcüğü, bu çerçevenin dışında kullanıldığında, ya ona karşıt bir içerik almakta, ya da bağımlılığı gizlemek için ustaca kullanılabilmektedir. Siyasal parti ve anlayışlardan bağımsız(!) olmayı, salt sendikal sorunlarla ilgilenmeyi, "sendikacılık yapmak" olarak kavrayan yanlış anlayışlar da vardır. Bunlar da aynı kapıya çıkar.

Türk-İş yönetiminin kenger sakızı gibi yıllardır ağzında çiğnediği "partilerüstü siyaset", bağımsız bir siyaset midir? Genel politik sorunlarda burjuva devlete, kapitalist düzene bağımlı olan bir sendika yönetimi, özel bir alanda, "sendikalarda" yürüteceği siyasetle ondan nasıl bağımsızlaşabilir? Hem de niçin bağımsız kalsın? Petrol-İş, yıllardır bunu eleştiriyordu. Yıllardır eleştirilen görüşlerin, bu kez Petrol-İş genel kurul platformunda savunulması, yaşamın hoş bir çelişkisidir.

"Siyasette bağımsızlık" mümkün değildir!

Sendikalar örgütsel olarak bağımsızdırlar, ama siyasette "bağımsız" olamazlar. İşçi sınıfı ve burjuvazi, birbirleriyle uzlaşmaz, düşman çıkarlara sahiptirler. Sendikaların, bu düşman çıkarları temsil eden burjuva ve proleter "siyasi parti ve anlayışların" etki alanının dışında, onlardan *bağımsız* kalması mümkün değildir.

Mümkündür diyenler vardır, olacaktır da. Ancak, sendikaların *bağımsız(!)* olduğu ileri sürülen tutum ve eylemlerinin somutta hangi sınıfın siyasetine *bağımlı* olduğu, yaşamın ve mücadelenin akışı içinde, sendika yöneticilerinin sözlerinden bağımsız olarak, açıkça, *mutlaka* ortaya çıkmıştır, çıkmaktadır.

Bir yandan, Petrol-İş genel kurulunda işçi sınıfının kürsüsünü liberal burjuvazinin "işçi dostu"(!) görünen sözcülerine bırakmak, bir yandan da "hiçbir siyasi anlayışa bu örgütü teslim etmedik" biçiminde, vurgulayarak konuşmak... "Herşeyin üzerinde tutulacak bağımsızlık anlayışı", bu değildir, olmamalıdır. Burjuva partilere (doğal olarak, devlete ve düşüncesine) *bağımlılık,* bu tutumun Petrol-İş yönetiminde yeralan izleyicilerini, kendi mantığı içinde, doğal olarak *devrimci siyasete karşı* olmaya götürmez mi? Götürmüyor mu?

Sendikalar, işçi sınıfını burjuva ideolojisinin, burjuva "siyasi parti ve anlayışların" etkisi dışına çıkardığı ölçüde, kapitalistlere karşı kendi sınıfsal mevzilerinden aktif savaşım verdiği sürece, *burjuvaziden ve burjuva ideolojisinden bağımsız sınıf örgütleri* olurlar. Bu nedenle, işçi sınıfı sendikacıları, en başta sendikalarını gerici, liberal burjuva, reformcu yönetimlerden ve anlayışlardan temizlemeyi ve yaşamın gerektirdiği devrimci, militan anlayış ve tutumları öne çıkarmayı sendikal bağımsızlığın zorunlu koşulu sayar, ona göre davranırlar. Bu da, onun *kendi sınıf ideolojisine,* proletaryanın ideolojisi olan komünizme yönelmesini gerektirir.

Burjuvazi, işte bunu engellemek için sahte bir "bağımsızlık" anlayışını destekler. Ancak kendisine böyle yararlı bir *"bağımsızlığı"* güvence altına almak için, *anayasasına, ceza yasasına, sendikalar yasasına* yaptırımlar ve zorlayıcı maddeler koymayı da ihmal etmez. Sendikaların sahte bağımsızlığı için, gerçekte burjuvaziye ve devlete bağımlılığı için "cansiperane" çalışır. Lenin bunu şöyle anlatmaktadır:

"Burjuvazinin sınıf çıkarları, kaçınılmaz olarak, sendikaları sosyalizmle herhangi bir temastan uzak tutma, onları, varolan sosyal düzenin çerçevesi içinde küçük ve dar eylemlerle sınırlama çabasını ortaya çıkarır ve *tarafsızlık teorisi,* burjuvazinin bu çabalarının ideolojik örtüsüdür." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.13. s.466)

Petrol-İş'ten SHP'ye transfer olan Cevdet Selvi gibi reformistlerin, öteki "işçi dostları"(!) ile birlikte Petrol-İş toplantılarında boy göstermesi bundandır.

Komünistler, sendikaların *örgütsel bağımsızlığını* savunurlar. Onların "er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilirler, geleceğin kendilerine ait olduğuna inanırlar ve sendikaları bölmez, sürekli ve güvenli Marksist propaganda yürütürler". Komünistler, sendikalar içinde onların disiplinini gözetip, örgütün çalışmalarını yüklenerek, alınan kararlara uyarak, ama eleştirilerini de esirgemeden çalışırlar.

Komünistler, her konuda olduğu gibi sendikal alanda da, sınıfı ilerletecek, onun işine yarayacak gerçekleri öne çıkartırlar. Burjuvazinin "sendikal bağımsızlık"(!), "partilerüstü"(!) sendikacılık gibi sahtekarlıklarının, işçi örgütlerini burjuvazinin genel çıkarlarına bağımlı kılma çabasının örtüsü olduğunu, her fırsatta sergiler, işçi sınıfını uyarırlar. Lenin'in Britanya işçi sınıfının durumunu değerlendirirken söylediği şu sözler, böyle uyarılardan biridir:

"*Ne kadar garip görünse de,* eğer kurtuluş amaçlarını unutur, ücret köleliğine katlanır ve sözleşmelerle bağıtlanmış koşullarında, hayali 'düzelmeler' uğruna, bir gün şu, bir gün bu burjuva partisiyle birlik olmaya çalışırsa, kapitalist toplumda işçi sınıfı bile, burjuva politikası yürütebilir." (Lenin, *agy,* c.36. s.214-215)

Burjuvazinin sendikalardaki etkisini, ancak, işçi sınıfı ideolojisiyle donanmış bir siyasal örgüt, komünist partisi kırabilir. Komünistler, sendikaların *siyasette partiye bağımlılığını* savunurlar. Bunu, işçilerin güvenini kazanarak, öncülüğü hakederek sendika yönetimine seçilmiş komünistlerin izlediği siyasetle yaparlar.

Konu neden bu kadar önem taşıyor?

Sendikaların "örgütsel bağımsızlığı, siyasette partiye bağımlılığı" konusu, işçi sınıfının genel demokrasi mücadelesi açısından önemlidir. Sendika-içi demokrasi istemiyle de yakından bağlıdır.

İşçiler yığınsal-militan mücadeleyi geliştirebilmek için, sendikalarını bu mücadeleye ket vuran, yanlış, yetersiz anlayış ve tutumlardan arındırmak gerektiğini görmüşlerdir. Bunu, temsilciler düzeyinden yukarıya doğru, sendika-içi demokrasi istemini yükselterek gerçekleştirmek istiyorlar.

Öte yandan, hiçbir siyasi vb. görüş farklılığı gözetmeden, işçilerin tümünü kucaklayan geniş yığın örgütleri olan sendikalarda, bütün siyasi parti ve anlayışların temsilcilerine raslanır. Böyle bir yapıya sahip olan sendikalarda demokrasinin güçlenebilmesi için, "farklı görüşlerin serbestçe propaganda edilmesinin olanaklarının yaratılması, siyasal görüş farklılıkları nedeniyle üye tasfiyesi yoluna sapılmaması" da gerekmektedir. (*İşçinin Sesi,* sayı: 383, 27 Kasım 1989)

"Bağımsızlık" adına ortaya atılan, "hiçbir siyasi anlayışa örgütü teslim etmemek" gibi görüşler, sendika-içi demokraşinin bu gerekleriyle ters düşer. İşçilere, şimdi çoğu TBKP'li, SHP'li olan menşevik soysuzların, 1980 öncesinde DİSK ve Maden-İş'te giriştiği tasfiyeci tutumun acı sonuçlarını hatırlatır. Kaldı ki, sendikal örgütünü, sınıfın çıkarlarının en iyi savunduğunu gördüğü siyasi anlayışa teslim edip etmemek, sendika yöneticisinin değil, sendika üyelerinin bileceği birşeydir.

Bu konu, Petrol-İş için çeşitli açılardan önemlidir.

İşkolunda büyük sorunlar birikmiştir. Hem Petrol-İş, hem de en son ortaya çıkan Derby örneğinde olduğu gibi, "bağımsız" Laspetkim-İş yönetimleri, yaygınlaşan işten atılmalara karşı, işverene akıl veren, beklemeci ve eylemsiz tavır sergilediler. Oysa koşullar, *35 saatlik iş haftası* isteminin öncelikle bu işkolunda yükseltilmesini dayatmaktadır. Petrol-İş'in, işli-işsiz işçi dayanışmasının örgütsel biçimlerinin bulunup geliştirilmesinde zayıf kalması, ciddi bir sorundur.

PKL işkolunda yaygın olan meslek hastalıkları, iş kazaları ve işgüvenliği sorunları, nedense Petrol-İş'in sendikal eyleminin gündemine militan eylemlerle girmemektedir. Aliağa petrokimya kompleksinde geçen yıl, mesleki kanser nedeniyle on dolayında ölüm oldu. İşyerinde değişen bir durum yok. Ne bir kanser araştırması yapıldı, ne de kanserin etkenleri saptandı. Petrol-İş yönetiminde de ses yok.

Çevre sorunları, en başta işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarıyla bağlıdır. Sendikaların öne çıkarak el koymaları gereken bu sorunda da, kongre kürsülerinden haykırılan militan sloganların militan eylemle yaşama geçmesi gerekirdi.

Özelleştirmeler konusunda önemli yanlışlar yapıldı. Protestolar, milliyetçilik kokan, burjuvazinin özel tekellerine karşı devlet tekellerini savunan bir çizgide ilerledi. İşçi sınıfının bağımsız çıkarlarının savunulması yerine, SHP ve DYP'nin katıksız burjuva görüşlerini işçi sınıfına "tavsiye" etmek moda oldu. Ayrıca, "işçinin üretimden gelen gücünün kullanılması" da sözde kaldı. Bu arada, devlet tekellerinde çalışan Petrol-İş üyeleri, dörtte bire varan ölçülerde "kapsamdışı" personele dönüştürüldü.

Bütün bunlar, Petrol-İş yönetiminin, sorunlar içinde boğulduğunu, Petrol-İş yönetiminin izlediği sendikal anlayışın tıkandığını anlatır. Konulan ileri hedeflerde bir sonuç alınamadığı gibi, yapılabileceklerin de gerisinde kalınmaktadır. Sendikanın işkolundaki ağırlığının yüzde 50'nin altına düşmesi ve üyelerden gelen protestoların yoğunlaşmasıyla kendini belli eden bu durumda, merkezden şubelere dek, tek tek yöneticilerin ve merkez yönetimine bilgi, veri aktaran "uzmanların"(!), sendika bürokratı akıl hocalarının(!) sorumluluğu büyüktür.

Petrol-İş'in karşı karşıya olduğu sorunların çözümü için yapılacak tonla şey vardır. Ancak, ilk yapılması gereken, esas yapılması gerekendir.

Sendika üyelerinin tepkileri dikkate alınmalı, yönetim, sendika-içi demokrasinin önündeki engelleri temizlemek üzere cesaretle ileri atılmalıdır. Sendika-içi demokrasi, Petrol-İş tabanının benimsediği işçi liderlerini öne getirecek, sendikaya taze kan verecek, işçilerin engin enerjisini sorunların çözümüne yöneltecektir.

Tabanın gerçekten söz ve karar sahibi olduğu, sınıf sendikacılığı ilkelerinin gerçekten uygulamaya sokulduğu koşullarda sendikanın mücadele yeteneği, inanılmaz ölçülerde yükseltilecektir. İşçilerin "seviyesi", ya da "sendikanın siyasi anlayışlardan bağımsızlığı" üstüne savunulan yanlış görüşler de, bu süreçte işçiler tarafından düzeltilir.

Petrol-kimya-lastik işkolunun giderek artan sorunlarına burjuva/liberal/reformcu sınırlar içinde çözüm bulmak mümkün değildir!

Petr l-İş'in tem l g reksinimi sendika-içi demokrasidir

Kuruluşundan bu yana Türk-İş konfederasyonu içinde yer alan Petrol-İş sendikası, sınıf sendikacılığı yönünde atılmış çeşitli olumlu adımlara karşın, bir süredir bir yol ayrımında duraklamaktadır. Bu durum, işkolu istatistiklerinde, sendika içinde üye-yönetici ilişkisinin belirgin biçimde bozulmasında vb. yansımaktadır. Sorunların önemli bir bölümünün, yönetimin sendikal mücadele anlayışından kaynaklandığını düşünüyoruz. Bu nedenle, konunun bu yanına ağırlık vererek, "dost acı söyler" atasözündeki gibi, bazı eksikleri, yanlışları göstereceğiz.

Demir Kızılçeri

Kuruluşundan bu yana Türk-İş konfederasyonu içinde yer alan Petrol-İş sendikası, sınıf sendikacılığı yönünde atılmış çeşitli olumlu adımlara karşın, bir süredir bir yol ayrımında duraklamaktadır. Bu durum, işkolu istatistiklerinde, sendika içinde üye-yönetici ilişkisinin belirgin biçimde bozulmasında vb. yansımaktadır. Sorunların önemli bir bölümünün, yönetimin sendikal mücadele anlayışından kaynaklandığını düşünüyoruz. Bu nedenle, konunun bu yanına ağırlık vererek, "dost acı söyler" atasözündeki gibi, bazı eksikleri, yanlışları göstereceğiz.

Petrol-kimya-lastik (PKL) işkolunda örgütsel durum

Petrol-kimya-lastik işkolunda iki sendika vardır: Türk-İş üyesi Petrol-İş ve "bağımsız" Laspetkim-İş. İşçiler, ağırlıklı olarak Petrol-İş'te örgütlüdür. Ancak son beş yılın sayısal verileri, Petrol-İş yönetimlerinin çeşitli zayıf yanlarını açıkça göstermektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın her yıl ocak ve temmuz aylarında yayınladığı verilerin 1986-1990 dönemi için değerlendirilmesinden çıkan başlıca sonuçlar şunlardır:

1. Petrol-kimya-lastik işkolunda, bakanlık kayıtlarına geçmiş işçilerin sayısı, son beş yıl içinde 105 bin 892'den 142 bin 948'e yükselmiştir. Artış oranı yüzde 35'tir. (Bakınız: *Tablo 1)* Bu sayıya, işverenin bildirimde bulunmaması nedeniyle işkolu içinde görünmeyen sigortasız, "kaçak" işçiler, sayıları gün geçtikçe artış gösteren "memur", "sözleşmeli", "kapsamdışı" personel kapsamında gözüken işçiler dahil edilmemiştir.

2. Aynı verilere göre, Petrol-İş sendikasının üye sayısı, 1986 Ocak ayında 74 bin 537'den 1990'ın Ocak ayında 67 bin 318'e düşmüştür. Burada ilginç olan nokta, 1989'un Ocak ayına kadar 81 bin 511'e çıkan üye varlığının, 6 ay sonra, 1989 Temmuz'unda birdenbire 65 bin 49'a düşmesidir.

2821 sayılı yasada 1988'de yapılan bir değişiklik uyarınca, sendikalar üyeliklerini noter kanalıyla yenileyerek, Haziran 1989'a kadar bakanlığa ileteceklerdi. Bu açıdan, Temmuz 1989 istatistiklerinin öncekilerden farklı bir yanı, kuşkusuz vardır.

Ancak, basit bir "üyelik yenileme" olması gereken bu işlemin sonunda Petrol-İş'in, üyelerinin yaklaşık *dörtte birini* kaybetmesi, 1986 Ocak ayında işkolunda kayıtlı işçilerin yüzde 70,38'i Petrol-İş'te örgütlüyken, bu oranın 1989 Temmuz'unda yüzde 46,17'ye düşmesi, üzerinde durulacak bir konudur.

Bildiğimiz kadarıyla, Petrol-İş yönetimi, Ekim 1989'da yapılan kongrede bunun bir açıklamasını getirmemiştir. Kongreye sunulan raporda, konuyla ilgili bölümlerde soruna hiç değinmiyor. (Bakınız: *Petrol-İş 20. Genel Kurul Çalışma Raporu, 1986-1989,* s.60, 70, 200-202) Petrol-İş'in bu konuda itirazı da bugüne kadar duyulmamıştır.)

3. Öte yandan, işkolundaki *sendikasız işçilerde* de ilginç bir durum gözlenmektedir. Bu kesim, hem mutlak, hem de oransal olarak durmadan büyümektedir. Son beş yılda, sendikasız işçi sayısı 1986'da 21 bin 957'den, 1990'da 54 bin 966'ya yükselmiştir. Oransal ağırlığı da, yüzde 20,75'ten yüzde 38,45'e yükselmiştir.

Ocak 1989 ile Temmuz 1989 verileri arasında, sendikasız işçi sayısı açısından, 35 bin 251'den 56 bin 283'e bir *sıçrama* vardır. Bu, normal artış eğiliminin *dışında, Petrol-İş'in üye kaybına denk düşmektedir. (Bakınız: Çizim 1).* Olan açıktır: Petrol-İş'e karşı yoğun bir *sendikasızlaştırma* saldırısı, sendikal birliğe yöneltilmiş bir uygulama yaşanmaktadır. Sendika yönetiminin, kongrede dünya ve evrenin sorunları üzerine görüş açıklarken, bu *somut* sorunda susması, en azından sorumsuzluktur. Sendika kongreleri, asıl bu tür sorunları değerlendirip, çözüm yolları geliştirmek için yapılmıyorsa, ne için yapılıyor?

4. İşkolunun öteki sendikası, böyle bir sorunu bu düzeyde yaşamamaktadır. 1980 12 Eylül'üyle birlikte Hak-İş'e geçen eski Lastik-İş üyelerinin Hak-İş'ten ayrılmalarıyla birlikte ortaya çıkan, daha çok lastik fabrikalarında varlık gösteren Laspetkim-İş sendikasının üye sayısı, son beş yılda 9 bin 398'den 20 bin 664'e, işkolundaki oransal ağırlığı da yüzde 8,87'den yüzde 14,45'e çıkmıştır.

Temmuz 1989 istatistikleri Laspetkim-İş'in üye sayısında Petrol-İş'teki gibi bir çalkalanma yaratmamıştır. Ama, bu küçük "bağımsız" sendika, çok daha ciddi bir soruna (Petrol-İş yönetiminin sendikal tutumuyla birlikte) "katkıda" bulunmaktadır. Bu sorun, "sendikal birlik" sorunudur.

İşçiler birlik istiyor!

"Bağımsız" Laspetkim-İş, esas olarak lastik sektöründeki üç uluslararası dev kuruluşun Goodyear (ABD), Pirelli (İtalyan) ve Brisa (Japon) tekellerinin yarışma ve çıkar çatışması alanında örgütlüdür. Lastik üreticisi tekellerin aynı zamanda lastik ithalatçısı olmaları, yüksek stoklarla çalışmaları, bu sektörde sendikal mücadelenin önemli bir sorunudur.

Laspetkim-İş sendikası yöneticilerinin, Hak-İş'ten ayrılmayla birlikte, Türk-İş'e geçmeyi, Petrol-İş'le birleşmeyi başından beri reddettiklerini biliyoruz. Biz bu tutumu, gazetemizin 25 Mart 1987 tarihli 325.sayısında eleştirmiş, partimizin tutumunu da 1987 TKP MK Plenumu'nda açık ve net yazmıştık. (Bakınız: *İşçinin Sesi,* sayı 342, 25 Kasım 1987)

Görülen o ki, Laspetkim-İş yönetimi, "bağımsız"(!) sendika tutumunu hâlâ sürdürmektedir. Lastik sektöründe küçük bir sendika olmanın dayanılmaz basıncı karşısında da, kendisine "ayrılmış" görünümü taşıyan lastik işletmeleriyle sınırlı kalamayarak, örgütlenme çalışmalarını Petrol-İş tabanına yaygınlaştırmaktadır.

Bu, "ilericilik", "militanlık" vb. iddialar ne olursa olsun, gerçekte sendikal eylemi bölmekte ve parçalamaktadır. İşkolundaki işçilerin toplam örgütlü mücadele gücünü düşürmekte, işverenlerin, birini ötekine karşı "kullanma" iştahını kabartmaktadır. Sendikal rekabetin, 1985-1986'larda iki sendika arasında nasıl şiddetli kavgalara yol açtığını hatırlayalım.

Sendikal birlik, işçi sınıfının bilincinde derin yer etmiştir. Giderek yükselen devrimci dalga, işkolu düzeyinde birliğin sınıf sendikacılığı ilkeleri ve işçilerin istemleri doğrultusunda sağlanmasını, "sendikal birlik, sendika-içi demokrasi ve militan eylem" anlayışının, sınıf mücadelesinin, işçi sınıfının örgütlenmesinin merkezine yerleştirilmesini gerektirmektedir. Petrol-kimya-lastik işçilerinin sendikal birliği, her iki sendika için — söylediklerine ve yazdıklarına inandıklarını varsayarak —işkolunun bir bütün olarak örgütlenmesi için dev bir ileri adım anlamına gelecektir.

Bu konuda, Laşpetkim-İş'e düşen görev, Türk-İş'e, Petrol-İş'e katılmaktır. Ama asıl, büyük görev ana sendikanın, Petrol-İş'in yönetimine düşmektedir: Petrol-İş'in örgütlenme düzeyini ve örgütlenme atılımı yapılacak alanları doğru saptamak ve sınıf sendikacılığının ilkelerini ödünsüz uygulamak!

(Devamı 10. sayfada)

TABLO 1

PETROL—KİMYA—LASTİK İŞKOLUNDA SENDİKAL DURUM (1986—1990)

TARİH	İşkolunda işçi sayısı[1]	Petrol-İş üyeleri sayısı	Petrol-İş üyeleri yüzdesi	Laspetkim-İş üyeleri sayısı	Laspetkim-İş üyeleri yüzdesi	Sendikasız işçiler sayısı	Sendikasız işçiler yüzdesi
1986 Ocak	105 892	74 537	70,38	9 398[2]	8,87	21 957	20,75
1986 Temmuz	108 656	75 896	69,84	11 122	10,23	21 658	19,93
1987 Ocak	111 886	76 446	68,34	12 138	10,84	23 302	20,82
1987 Temmuz	122 192	77 072	63,07	13 177	10,73	31 943	26,20
1988 Ocak	127 743	77 841	60,93	16 029	12,56	33 873	26,51
1988 Temmuz[3]	132 734	80 032	60,29	17 923	13,50	34 779	26,21
1989 Ocak	135 664	81 511	60,08	18 902	13,93	35 251	25,99
1989 Temmuz	140 886	65 049	46,17	19 554	13,87	56 283	39,96
1990 Ocak	142 948	67 318	47,09	20 664	14,45	54 966	38,45

[1] *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kayıtlarına geçmiş işçileri içeriyor.*
[2] *Özlaspetkim-İş*
[3] *2821 sayılı yasa gereği, sendikaların bildirdiği, noterden onaylı yeni üyelikler esas alındı.*

ÇİZİM 1

